პროლეტარიელებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

№ 291 (18533) სამშაბათი, 21 დეკემბერი, 1982 წელი ფასი 3 კაპ.

საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის შექმნის 60 წლისთავისადმი მიძღვნილი სკკპ ცენტრალური კომიტეტის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს და რუსეთის სფს რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს გაერთიანებული საზეიმო სხდომის გახსნის შესახებ

საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის შექმნის 60 წლისთავისადმი მიძღვნილი სკკპ ცენტრალური კომიტეტის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს და რუსეთის სფს რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს გაერთიანებული საზეიმო სხდომა გაიხსნება 21 დეკემბერს, დილის 11 საათზე, კრემლის ყრილობათა სასახლეში.

დეკემბერს განსაკუთრებული კალენდარი აქვს

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის ბიუროს სხდომა

მეურნეობრიობის პრაქტიკა მოწმობს: რეზერვები არის მრეწველობის, სოფლის მეურნეობის ყოველ დარგში. ახლა მთავარია ეს რეზერვები ჩავაყენოთ წარმოების სამსახურში, გამოვავლინოთ პროდუქციის გამოშვების მაქსიმალური გადიდების დამატებითი შესაძლებლობანი, კარგად მოვემზადოთ ხუთწლედის მესამე წლისათვის, და მტკიცე საფუძველი ჩავუყაროთ მთლიანად ხუთწლედის დავალებათა შესრულებას.

შეჯამეს რა მიმდინარე წლის 11 თვეში საქართველოს სსრ ეკონომიკური და სოციალური განვითარების სახელმწიფო გეგმის შესრულების შედეგები, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის ბიუროს სხდომის მონაწილეებმა მთავარი ყურადღება დაუთმეს ყველა რეზერვის ამოქმედებას, რაც საბეურნეო წლის წარმატებით დამთავრების მთავარი, გადამწყვეტი საშუალებაა.

ამ საკითხზე ინფორმაცია და შესახებისა ანალიზი გააკეთეს ამხანაგებმა ვ. ვ. კოლბინმა, გ. ა. ანდრონიკაშვილმა, ჯ. ი. პატიაშვილმა, ხ. ე. ხაბეიშვილმა, ნ. ა. ბითაძემ, ზ. ა. ჩხეიძემ, ვ. რ. პაპუნიძემ, საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილემ ვ. ი. ვადაჭკორიამ, საქართველოს კომპარტიის აფხაზეთის საოლქო კომიტეტის მეორე მდივანმა ვ. ი. ალავიძემ, საქართველოს კომპარტიის თბილისის კომიტეტის მდივანმა ზ. უ. მესხიშვილმა, მთელი რიგი სამინისტროებისა და უწყებების ხელმძღვანელებმა.

უნარიან ხელმძღვანელობას, კოლექტივის შეკავშირებას, დიდი პასუხისმგებლობის გრძნობას, ინიციატივას, მეცნიერულად შემოწმებულ გადაწყვეტილებას — ყოველივე ამას, ერთად აღებულს, უეჭველმა მოსდევს წარმატება, აღინიშნა ბიუროს სხდომაზე.

წარმატება თავისთავად, შრომით კოლექტივის, მთელი პარტიული ორგანიზაციების მნიშვნელოვანი და მუდმივი მეცადინეობის, სპეციალურ-ტექნიკური პირობების შექმნის გარეშე როდი მოდის. 11 თვის გეგმა ვერ შეასრულეს ან კვლავ სრული სიმძლავრით ვერ მუშაობენ ისეთი დიდი საწარმოები, როგორიც არის რუსთავი მეტალურგიული, ქიმიური, ქიმიური ბოჭკოს, ცეკონის, ბენზინის, თბილისის ელექტროსაშენებელი, ჩარხსშენებელი, „ელექტროზოლტის“, „ელვას“ ქარხნები, გაერთიანება „სამშთადარნერგი“ და სხვები. იმის გამო, რომ ჯერ-ჯერობით არ მოეკიდნენ გეგმის ბედს, ხშირი შრომის, საწარმო, ტექნოლოგიური დისციპლინის დარღვევები, გრძელდება წარსულ თვეებში დაშვებული ჩამორჩენა, გაქანაურდა რეკონსტრუქცია, შეფერხებები აქვთ ხედოლეთი, მასალეთი, საწვავით, ელექტროენერგიით, მაკომპლექტებელი ნაწილით, ძრავებით მომარაგებაში. რკინიგზის ვაგონების ცუდი მიღების გამო შეფერხებები დაიწყო მუშაობა წარსულში ისეთმა მოწინავე საწარმომ, როგორიც „ჭიათურამანგანუმია“! მუშაობა გააუარესეს მსუბუქმა, ადგილობრივი, გადამამუშავებელი მრეწველობის საწარმოებმა.

მთელმა რიგმა გაერთიანებებმა და საწარმოებმა, კერძოდ, ისეთებმა, როგორიც არის „სამეელექტრომანქანა“, „ელექტრომაბარატი“, წნორის მექანიკური ქარხანა, თუმცა წარმოების გეგმები გადაჭარბებით შესრულეს, მაგრამ თავი ვერ გაართვეს პროდუქციის მიწოდების სახელშეკრულები ვალდებულებათა განადღებას.

თბილისის მოწინავე საწარმოთა კოლექტივებმა დეკემბერი უმაღლესი ნაყოფიერების, დამკვრელური შრომის თვედ გამოაცხადეს. პირველი დეკემბერი დამთავრდებელი: მრეწველობის ყველა დარგის მშრომელებმა ღრმად შეიგნეს საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის XI პლენუმის მიერ დასახული ამოცანების მნიშვნელობა და აქტიურად მონაწილეობენ წლის წარმატებით დამთავრებისათვის, რესპუბლიკის ეკონომიკის შემდგომი აღმავლობისათვის ბრძოლაში. მაღალი შეგება, მაუჯერი ენთუზიაზმი უნდა განმტკიცდეს დასახული მაღალი მიზნების მიღწევის, ყოველდღიური მაღალნაყოფიერი მუშაობის სათანადო ბრძანებით.

ბიუროს სხდომაზე მკაცრად გააკრიტიკეს ნაკლოვანებანი მატერიალურ-ტექნიკური მომარაგებაში, დილეტანტური, არაკვალიფიციური დაგეგმვა. არ შეიძლება მაგალითად, ისეთ საწარმოს, როგორიც ბათუმის ქიმიურ-ფარმაცევტული ქარხანაა, მოსახროვო, რომ ერთ თვეში გამოუშვას მის შესაძლებლობებზე ლმის ერთისამად მეტი პროდუქცია.

ბიუროს სხდომაზე ხაზგასმით აღინიშნა: საკრთო რაც შეიძლება სწრაფად ამოღლეს თვისებრივად ახალ დონეზე დაგეგმვის შინაარსი, ამიერიდან უარი უნდა ვთქვათ დაგეგმვის მანკურ პრაქტიკაზე, როცა დაკალეს ყოველთვის არ არის განმტკიცებული მატერიალური და შრომითი რესურსებით, სატარანსპორტო საშუალებებით.

ითქვა, რომ ზოგიერთი სამეურნეო ხელმძღვანელი წარმოებას ისე მართავს, რომ არ უფიქრებს ხარჯებს, არ იცავს ნედლეულის, მასალებისა და სათბობის გამოყენების ნორმებს, არ შეუძლია მიაღწიოს ფონდების გამოყოფას საპირო მოკლედობით, არ სურს თავი შეიწუხოს დამატებითი ზრეგნით მატერიალურ-ტექნიკური უზრუნველყოფისათვის.

ბიუროს სხდომაზე „სხა-ბაასი გამართა სოფლის მეურნეობაში საქმის ვითარების შესახებაც. ბოსტნეულის წარმოებამ რესპუბლიკის საზოგადოებრივ სექტორში წელს შეადგინა 2 მილიონ 782 ათასი ცენტნერი, რაც 2,8 პროცენტით ნაკლებია 1981 წელთან შედარებით. აფხაზეთის ასს რესპუბლიკაში, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიურ ოლქსა და 32 რაიონში შემცირდა მსხვილფეხა ძროხის პოლეტაკვის სულადობა, აჭარასა და 18 რაიონში შეიჭრეცა ძროხის წარმოების შემცირება, აფხაზეთსა და 13 რაიონში — კვერცხისა. ვერ შეგვიფასებდით ისეთ მდგომარეობას, აღნიშნეს ბიუროს სხდომის მონაწილეებმა, როცა აგროსამრეწველო გაერთიანებთა ზოგიერთ ხელმძღვანელს, მიაღწიეს რა გარკვეულ წარმატებებს, მიიჩნია, რომ უკვე მოიხადეს თავიანთი ვალი. არ იჩენენ ინტერესს მეზობელთა საქმეებისადმი, როცა მათ ყველიერი რიგზე ვერა აქვთ.

ორგანიზაციული, აკრიტიკული და ეკონომიკურ ღონისძიებათა მთელი ერთობლიობა, რომლებიც უზრუნველყოფენ მინდვრების ბარაქიანი და ფერიანების პროდუქტიანობის გადიდებას, მეურნეობის გაძლოლის თანამედროვე მეთოდები გამოყენება უნდა ექვემდებარებოდეს მთავარ მიზანს — უმაღლესი საბოლოო შედეგების მიღწევას.

ბიუროს სხდომაზე შეეხნენ სამშენებელო, სამონტაჟო, სატარანსპორტო ორგანიზაციათა მუშაობასაც.

82 უმნიშვნელოვანესი ობიექტიდან, რომელთა მშენებლობას კონტროლს უწევენ ზემდგომი ორგანოები, კაპიტალურ დაბანდებათა საერთო მოცულობის თერმეტი თვის პროგრამა ვერ შესრულდა 52 ობიექტზე, მათგან 32 ასამუშაებელია. სიექსპლოატაციოდ სკოლების გადაცემის წლიური გეგმის შესრულება 81 პროცენტს შეადგენს, სკოლამდელთა დაწესებულებებისა — 77, პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლებისა — 30, საავადმყოფოებისა — მხოლოდ 24 პროცენტს.

მეტად მძიმე მდგომარეობა შეიქმნა სატარანსპორტო ორგანიზაციების, განსაკუთრებით რკინიგზის ტრანსპორტის საქმიანობაში, წელს 1981 წლის იანვარ-ნოემბერთან შედარებით ტვირთბრუნვა შემცირდა 8,3 პროცენტით, მათ შორის თბილისის განყოფილების ხაზით — 7,5 და სამტრედიის განყოფილების ხაზით — 9,3 პროცენტით. თითოეული ვაგონის ბრუნვის დრო გაიზარდა 7,7 საათით, დასატვირთ-გადმოსატვირთი ოპერაციების დროს მოცდენები — 8,9 პროცენტით. დაუცლელი ვაგონების ნამოვებმა საშუალოდ დღე-ღამეში შეადგინა 1.471 ვაგონი.

მშენებლობაში და ტრანსპორტზე ჩამორჩენა იმის შედეგია, რომ სერიოზული ნაკლოვანებებია შრომის ორგანიზაციაში, რომ სამშენებლო ტრესტების, სატრანსპორტო ორგანიზაციების ცალკეული ხელმძღვანელები ვერ იჩენენ ოპერატიულობას, მებრძოლოობას, კომპეტენტურობას, პრინციპულობას.

სახალხო მეურნეობის სატრანსპორტო მომსახურების გაუმჯობესებისათვის უნდა გაანალიზდეს მოცდენათა მიზეზები, გამოირიცხოს სატრანსპორტო ნაკადებიდან არარაციონალური ტვირთბიდვა. ამ ამოცანის გადაწყვეტა ხელს შეუწყობს დანახარჯების მნიშვნელოვან შემცირებას, დამატებითი ტვირთხდვისათვის დასატვირთი რესურსების განთავისუფლებას.

არ წყდება შეფერხებები ბენზინით, მაზუთით მომარაგებაში, რაც მეტად უარყოფითს გავლენას ახდენს ბევრი საწარმოს რიტმულ მუშაობაზე. საქართველოს სსრ ნავთობპროდუქტები უზრუნველყოფის სახელმწიფო კომიტეტმა, მისმა ხელმძღვანელმა ა. ე. უბერიამ უახლოეს დროში უნდა აღმოფხვრან ნაკლოვანებანი მუშაობაში.

დასახელეს ღვინის სამრეწველო გაერთიანების „სამტრესტის“ უფროსის გ. ი. ლოლაძის, ხელმოსაწყობლის მეურნეობის მინისტრის თ. კ. ჯაბადრის, მსუბუქი მრეწველობის მინისტრის გ. ვ. გამეცქლიძის, სხვათა გვარებიც, რომლებსაც მთელ რიგ შემთხვევებში ეშინიათ გარკვეული რისკის, თავს არიდებენ პასუხისმგებლობას ამა თუ იმ მოღონდნელად წამოჭრილი ამოცანის გადაწყვეტის დროს. აღინიშნა, რომ მათ სათანადო დახმარება უნდა გაეწიოთ.

წინ არის ხუთწლედის გადამწყვეტი წელი. ამ წლის დიდსულელი შეხვედრა, მეთერთმეტე ხუთწლედის გეგმების წარმატებით შესრულება პარტიული, საბჭოთა, სამეურნეო ხელმძღვანელისაგან, შრომითი კოლექტივებისაგან მოითხოვს წარმოების ზრდისა და სრულყოფის ახალი გზების შემოქმედებითის ძიებას, შინაგანი რეზერვების ეფექტიან გამოყენებას. საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტსა და რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოში ყოველდღიურად ჯამდება დეკემბრის, გეგმის შესრულების შედეგები, თვისა, რომელიც დამკვრელური შრომის თვედ არის გამოცხადებული რესპუბლიკაში. მასობრივი ინფორმაციის საშუალებები ფართოდ უნდა აშუქებდნენ გეგმისა და სოციალისტური ვალდებულებების შესრულების მიმდინარეობას, აჩვენებდნენ საწარმოებს, რომლებიც მოწინავეთა რიგებში ჩადგნენ, აკრიტიკებდნენ ჩამორჩენილთა მუშაობას, ანალიზებდნენ ჩამორჩენის მიზეზებს.

ბიუროს სხდომაზე გამოვიდა საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე დ. ლ. ჭართველიშვილი.

ბიუროს სხდომის შედეგები შეაჯამა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატმა, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველმა მდივანმა ე. ა. შევარდნაძემ. (საქონფორმი).

20 დეკემბერს სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივანი ი. ვ. ანდროპოვი, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრები ჰ. ა. ალიევი, მ. ს. გორბაჩოვი, ვ. ვ. გრიშინი, ა. ა. გრომიკო, დ. ა. კუნაევი, ა. ი. პელშე, გ. ვ. რომანოვი, ნ. ა. ტიხონოვი, დ. თ. უსტინოვი, კ. უ. ჩერნენკო, ვ. ვ. შჩერბიცკი, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატები პ. ნ. დემიჩევი, ვ. ი. დოლგიხი, ტ. ი. კისელოვი, ვ. ვ. კუზნეცოვი, ბ. ნ. პონომარიოვი, შ. რ. რაშიდოვი, მ. ს. სოლომენცევი, ე. ა. შევარდნაძე, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მდივნები მ. ვ. ზიმიანინი, ი. ვ. კაპიტონოვი, კ. ვ. რუსაკოვი, ნ. ი. რიჟკოვი იყვნენ ვ. ი. ლენინის მავზოლეუმში და გვირგვინით შეამკეს იგი სკკპ ცენტრალური კომიტეტის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს სახელით.

წუთიერი დუმილით მთა პატივი სცეს მსოფლიო კომუნისტური მოძრაობის ბელადის, მსოფლიოში პირველი სოციალისტური სახელმწიფოს შემქმნელის ხსოვნას.

კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა სახელმწიფოს ხელმძღვანელებმა გვირგვინით შეამკეს უცნობი ჯარისკაცის საფლავი.

20 დეკემბერს გაიმართა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის ი. ვ. ანდროპოვისა და ბერლინის ერთიანი სოციალისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის, ბერლინის დემოკრატიული რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს თავმჯდომარის ე. ჰონეკერის შეხვედრა.

საუბრის დროს ითქვა პარტიის ხელმძღვანელობამ მაღალი შეფასება მისცეს საბჭოთა კავშირ-ენერგეტიკის ოფიციერთის მდგომარეობას, რომელიც ეფუძნება თანამედროვეობის ყველა უმნიშვნელოვანეს საკითხებზე საბჭოთა კავშირის კომენსტური პარტიისა და უნგრეთის სოციალისტური მუშათა პარტიის შეხედულებათა სრულ ერთიანობას, და-ადასტურეს, რომ მტკიცედ აქვთ გადაწყვეტილი კვლავაც გაიღმოონ საბჭოთა კავშირისა და უნგრეთის სახალხო რესპუბლიკის ინტერნაციონალისტური მეგობრობა და ნაყოფიერი თანამშრომლობა. მხარეებმა განაცხადეს, რომ საბჭოთა კავშირის კომუნისტურ პარტიას და უნგრეთის სოციალისტურ მუშათა პარტიას მტკიცედ აქვთ გადაწყვეტილი ყოველნაირად შეუწყონ ხელი სოციალისტური თანამეგობრობის შეკავშირების გაძლიერებას, მყარი მშვიდობისა და სოციალური პროგრესის ლენინური იდეალების განხორციელებას.

შეხვედრამ ძმობის, გულითადობისა და სრული ურთიერთგაგების ვითარებაში ჩაიარა. (საკონფ.).

20 დეკემბერს გაიმართა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის ი. ვ. ანდროპოვისა და ბერმანეთის ერთიანი სოციალისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის, გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს თავმჯდომარის ე. ჰონეკერის შეხვედრა.

საუბრის დროს დადასტურდა, რომ უცვლელია ორი პარტიის პრინციპული გეგმა — განავითარონ სსრ კავშირისა და გერმანიის დემოკრატიულ რესპუბლიკას შორის ყოველმხრივი თანამშრომლობა. ამასთან დაკავშირებით აღინიშნა, თუ რაოდენ დიდი მნიშვნელობა ენიჭება ყირიმში 1982 წლის აგვისტოში მიღწეულ მორიგებათა რეალიზაციას.

შეეხნენ საერთაშორისო მდგომარეობის მთელ რიგ აქტუალურ პრობლემებს.

პარტიების ხელმძღვანელებმა ერთმანეთს გაუზიარეს აზრი კარლ მარქსისადმი მიძღვნილი ღონისძიებების შესახებ, რომლებიც 1983 წელს უნდა განხორციელდეს, და აღნიშნეს, რომ ამ მუშაობას დიდი მნიშვნელობა ენიჭება მარქსისზმის წარუვალი მეცნიერული და რევოლუციური მემკვიდრეობის შესწავლისა და გაგრძელებისათვის.

საუბრამ მეგობრობისა და სრული ურთიერთგაგების ვითარებაში ჩაიარა. (საკონფ.).

გვირგვინებით შეამკეს ვ. ი. ლენინის მავზოლეუმი და უცნობი ჯარისკაცის საფლავი

სურათზე: კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა სახელმწიფოს ხელმძღვანელები გვირგვინით ამკობენ ვ. ი. ლენინის მავზოლეუმს.

საკონფ.-საქინფორმის ტელეფოტო.

ი. ვ. ანდროპოვი შეხვდა ი. კადარს

20 დეკემბერს გაიმართა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის ი. ვ. ანდროპოვისა და უნგრეთის სოციალისტური მუშათა პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივნის ი. კადარის შეხვედრა.

საუბრის დროს ორი მხარე პარტიის ხელმძღვანელობამ მაღალი შეფასება მისცეს საბჭოთა კავშირ-უნგრეთის ურთიერთობის მდგომარეობას, რომელიც ეფუძნება თანამედროვეობის ყველა უმნიშვნელოვანეს საკითხებზე საბჭოთა კავშირის კომენსტური პარტიისა და უნგრეთის სოციალისტური მუშათა პარტიის შეხედულებათა სრულ ერთიანობას, და-ადასტურეს, რომ მტკიცედ აქვთ გადაწყვეტილი კვლავაც გაიღმოონ საბჭოთა კავშირისა და უნგრეთის სახალხო რესპუბლიკის ინტერნაციონალისტური მეგობრობა და ნაყოფიერი თანამშრომლობა. მხარეებმა განაცხადეს, რომ საბჭოთა კავშირის კომუნისტურ პარტიას და უნგრეთის სოციალისტურ მუშათა პარტიას მტკიცედ აქვთ გადაწყვეტილი ყოველნაირად შეუწყონ ხელი სოციალისტური თანამეგობრობის შეკავშირების გაძლიერებას, მყარი მშვიდობისა და სოციალური პროგრესის ლენინური იდეალების განხორციელებას.

შეხვედრამ ძმობის, გულითადობისა და სრული ურთიერთგაგების ვითარებაში ჩაიარა. (საკონფ.).

ი. ვ. ანდროპოვი ესაუბრა ე. ჰონეკერს

20 დეკემბერს გაიმართა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის ი. ვ. ანდროპოვისა და გერმანიის ერთიანი სოციალისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის, გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს თავმჯდომარის ე. ჰონეკერის შეხვედრა.

საუბრის დროს დადასტურდა, რომ უცვლელია ორი პარტიის პრინციპული გეგმა — განავითარონ სსრ კავშირისა და გერმანიის დემოკრატიულ რესპუბლიკას შორის ყოველმხრივი თანამშრომლობა. ამასთან დაკავშირებით აღინიშნა, თუ რაოდენ დიდი მნიშვნელობა ენიჭება ყირიმში 1982 წლის აგვისტოში მიღწეულ მორიგებათა რეალიზაციას.

შეეხნენ საერთაშორისო მდგომარეობის მთელ რიგ აქტუალურ პრობლემებს.

პარტიების ხელმძღვანელებმა ერთმანეთს გაუზიარეს აზრი კარლ მარქსისადმი მიძღვნილი ღონისძიებების შესახებ, რომლებიც 1983 წელს უნდა განხორციელდეს, და აღნიშნეს, რომ ამ მუშაობას დიდი მნიშვნელობა ენიჭება მარქსისზმის წარუვალი მეცნიერული და რევოლუციური მემკვიდრეობის შესწავლისა და გაგრძელებისათვის.

საუბრამ მეგობრობისა და სრული ურთიერთგაგების ვითარებაში ჩაიარა. (საკონფ.).

ი. ვ. ანდროპოვი ესაუბრა გ. ჰუსაკს

20 დეკემბერს გაიმართა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის ი. ვ. ანდროპოვისა და ჩეხოსლოვაკიის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის, ჩეხოსლოვაკიის სოციალისტური რესპუბლიკის პრეზიდენტის გ. ჰუსაკის მეგობრული შეხვედრა.

საუბრის დროს ყურადღების ცენტრში იყო საბჭოთა კავშირის კომენსტური პარტიისა და ჩეხოსლოვაკიის კომპარტიის სამეობანის, ორი პარტიისა და ქვეყნის თანამშრომლობის შემდგომი გაღრმავების აქტუალური საკითხები. გაიმართა აზრთა გაზიარება ზოგიერთ საერთაშორისო პრობლემაზე.

გ. ჰუსაკმა ხაზგასმით აღინიშნა მრავალეროვანი საბჭოთა სახელმწიფოს შექმნის 60 წლისთავის დიდი საერთაშორისო მნიშვნელობა, უსაერთა საბჭოთა ხალხს ახალი მიღწევები სკკპ XXVI ყრილობის გადაწყვეტილებათა წარმატებით განხორციელებაში.

შეხვედრამ გულითადობისა და სრული ურთიერთგაგების ვითარებაში ჩაიარა. (საკონფ.).

ბაიხსნა ვრცელცენტრი

დაახლოებით ოთხასი ჟურნალისტი, რომლებიც წარმოადგენენ მრავალი ქვეყნის მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებს, აკრედიტებულია სსრ კავშირის შექმნის 60 წლისთავისადმი მიძღვნილი სკკპ ცენტრალური კომიტეტის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს და რუსეთის სფს რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს გაერთიანებული საზეიმო სხდომის პრესცენტრში. 20 დეკემბერს გაიმართა პრესცენტრის გახსნა.

კორესპონდენტების წინაშე გამოვიდნენ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის საერთაშორისო განყოფილების ყამგის პირველი მოადგილე ვ. ვ. ზაგლადინი, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის საერთაშორისო ინფორმაციის განყოფილების გამგის მოადგილე ვ. ნ. იგნატენკო.

პრესცენტრი ჟურნალისტებისთვის აწყობს კინოფილმების ჩვენებას, რომლებიც ასახავენ მრავალეროვანი საბჭოთა ხალხის ცხოვრებას, აღმშენებლობითს შრომასა და მეგობრობას. (საკონფ.).

დისკუსია ყველგან და ყველაფერში

განა ასე შეიძლება გაგრძელდეს?

კოლექტივი, რომლის წევრიც მე გახლავართ, თავდადებით იბრძვის სსკპ XXVI ყრილობისა და საქართველოს კომპარტიის XXVI ყრილობის გადაწყვეტილებათა განხორციელებისათვის და შედეგსაც აღწევს. მეთერთმეტე ხუთწლედის განვლილ პერიოდში ჩემი საწარმოს კოლექტივი საკვანძო ადგილ-ადგილ ადგილ-ადგილ სოციალისტურ შეჯიბრებაში სისტემატურად საპრიზო ადგილს იკავებს.

მაგრამ ყველაფერი ეს სრულად მაინც ვერ გამოხატავს ჩვენს პოტენციურ შესაძლებლობებს. საქმის ვითარება მკვეთრი გაუმჯობესების რეზერვები უამრავი და უფრეტია. მხედველობაში მაქვს ძირითადი საქმისადმი კეთილსინდისიერი დამოკიდებულება, სამუშაო დროის დანაკარგების შემცირებისათვის ბრძოლა, ნედლეულის, მასალების, ელექტროენერგიის მომჭირნე ხარჯვა, ტექნოლოგიური რეჟიმების ზუსტი შესრულება, ვერცოდინ მომუშაველისთან ამხანაგური, მე ვიტყოდი, ძმური დამოკიდებულება, სოციალისტური საერთო ცხოვრების წესების განუხრელი დაცვა, ერთი სიტყვით, ცხოვრების ყველა სფეროში დისციპლინის კონკრეტული საქმით განმტკიცება.

ამა წარმოდგენილი, რა ფასი აქვს მაღალი კვალიფიკაციის მუშის შრომას, ფუ იგი სისტემატურად ფეიფიეს, ზოგჯერ ოფლიც „ბიზეფი“ საერთოდ არ ცხადდება საწარმოში, საბოლოოდ კი თავს ვერ ირთმევს სანელწმენო გეგმებს? არ შეიძლება იმის ფქმა, რომ ისეთ კაცს ამისთვის „ორ ტუმანადენ“, მაგრამ ეს, როგორც ცხოვრებამ ცხადყო, საკმარისი არ ყოფილა. ფორმალური გფრთხილება და მარტო თითს ქნევა საკმეს ვერ ბეკლის. ამიტომ ალის, რომ უპასუხისმგებლო მუშისაგან არცთუ იშვიათად გაიგონება, რას ჩამაცივდით, არ მოგწონვართ, წავალ, ჩემისთანა მუშას სხვაგან სიამოვნებით მიიღებენ. ეს, ეს ტუფეს: ამ ნებისმიერი სარამენტ კარს ეფეთს, ამასთან ერეკ ეკითხვა, ეს ბეზეზეი მიატოვა ძველი სამუშაო. ამა, როდესაც ვიფიქრეთ საქმისადმი ასეთი დამოკიდებულება და ასეთი ადამიანები?

ეს, ასე ვთქვათ, ფედლის ერთი მხარეა, არის მეორეც: მუშა სამსახურში თავის დროზე ცხადდება, გარეგნულად მორიგებული, ზარდილი კაცის შთაბეჭდილებას ტოვებს, მაგრამ არ შეიდეთ. იგი „მსახიობობს“, თუმცა მუშობის რამდენიმე წლის „სტაჟი“ აქვს, მაგრამ ისე ეერაფერი ბედენაა: უბეებს წუნს, უყაირათოდ ხარჯავს მასალებს, ელექტროენერგიას და სხვა. ძნელი დასაჯერებელია, რომ მონდომებული მუშა 3-5 წლის განმავლობაში არჩეულ სპეციალობას ვერ დაეუფლოს, მაშასადამე, იგი უბრალოდ გულგრილი და უპასუხისმგებლოა, ზოგჯერ ზარმაციც. 3-5 წელიწადი, სხვათა შორის, ადამიანის აქტიური ცხოვრების საკმაოდ დიდი „მონაკვეთია“ და ამიტომ მისი ყოველი თვე, დღე, თუ გნებავთ საათიც, სიცოცხლით სავსე, საზოგადოებისათვის სასარგებლო, დასახსომებელი და საამაო უნდა იყოს.

ამხანაგ ი. ვ. ანდროპოვის სიტყვის სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1982 წლის ნოემბრის პლენუმზე წოდეკ ზოლად გასდევს ის აზრი, რომ საჭიროა განვაძტკიცოთ სახელმწიფო, შრომისა და საშემსრულებლო დისციპლინა ზარმაცის ფიფიეეულ უფლება, მართვის ყველა უბანზე, მარეფის ყველა სფეროში, ეფექტიან ორგანიზებულობა.

ვრცელი სამოქმედო პროგრამა დაგეგისაბა აგრეთვე საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის XI პლენუმმა. ალინიშნა, რომ ეფექტიან და ეფექტურებით უნდა შესრულდეს როგორც მიწდინარე წელის, ისე მთლიანად მეთერთმეტე ხუთწლედის გეგმები. მიზანდასახულებათა განხორციელებისათვის მაქსიმალური ფიფიეეულ და ეფექტიანობით ეფექტურ ეფექტიანობით ეფექტურ ეფექტიანობით ეფექტურ

22 დეკემბერი ენერგეტიკოსის დღეა

თბილისის სსრ კავშირის 50 წლისთავის სახელობის რაიონული ელექტროსადგურის კოლექტივი მაღალი წარმატებით ხვდება სსრ კავშირის შექმნის 60 წლისთავსა და თავის პროფესიულ დღესასწაულს — ენერგეტიკოსის დღეს. მიმდინარე წლის თერთმეტ თვეში ვეგმის გადამეტებით აქ 28 მილიონი კილოვატსაათი ენერგია გამოიმუშავეს. დეკემბერში ელექტროსადგურის მუშაკებმა უმაღეს შრომის ტემპს და გადაწყვეტეს წლიური გეგმა შვიდი დღით ადრე შეასრულონ. არის საფუძველი ვიფიქროთ, რომ ეს ვალდებულებაც პირნათლად შესრულდება.

თბილისის რაიონულ ელექტროსადგურს წამყვანი ადგილი უკავია. ელექტროსადგურის კოლექტივი წარმატებით იბრძვის ყველა ტექნიკურ-ეკონომიკური მაჩვენებლის მკაცრი გაფუძრობებისათვის, იჩენს მომგებიანობას. მარტო თერთმეტ თვეში აქ მილიონ კილოვატსაათზე მეტი ენერგია და დიდძალი თბოენერგია დაიზოგა. ამ უმნიშვნელოვანესი ობიექტის გამართულ მუშაობას მომავალში ხელს შეუწყობს მრავალი ტექნიკური ღონისძიების განხორციელება.

სურათზე: თბილისის რაიონული ელექტროსადგურის მოწინავენი— (მარცხნიდან) მემანქანე ი. ხუციშვილი, ელექტროზონკალი ა. ხნდგიროვი, მემანქანე გ. ულინანიანი და უფროსი მემანქანე გ. კაპანაძე.

თ. ნიკოლაიშვილის ფოტო.

თბილისის საქალაქო საბჭოს სესია

ოქრუს ასოციაციის ჩაიწერება საქართველოს დედაქალაქის ისტორიაში 1982 წელი. სამშობლოს უმაღლესი ჯილდო—ლენინის ორდენი, ორმელიც მას გადაეცა, ახალი საწარმოო, შემოქმედებითი წარმატებებისათვის აღფრთოვანებს თბილისის მშრომელებს.

მიმდინარე წლის 11 თვის მანძილზე გამოშვებულია 60 მილიონი მანეთის ზეგეგმიური პროდუქცია, მისი საერთო მატების 85,4 პროცენტი მიღებულია შრომისნაყოფიერების ზრდის გზით ეს ციფრები მოიყვანეს თბილისის სახალხო დეპუტატთა მეოთხემეტე მოწვევის საქალაქო საბჭოს VI სესიაზე. აღინიშნა აგრეთვე, რომ ამჟამად ქალაქში უშვებენ 1028 დასახელების ხარისხისნიშნიან პროდუქციას.

სესიაზე „თბილისის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების 1983 წლის გეგმის შესახებ“ მოხსენება გაკეთდა სახალხო დეპუტატთა საქალაქო საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარის მოადგილემ, საგეგმო კომისიის თავმჯდომარემ თ. პაიჭაძემ. მოისმინეს აგრეთვე მოხსენება ქალაქის 1983 წლის ბიუჯეტისა და 1931 წლის ბიუჯეტის შესრულების შესახებ, რომელიც გააკეთა საქალაქო საბჭოს აღმასკომის საფინანსო განყოფილების გამგემ ს. სვანიძემ.

სესიამ მოისმინა ქალაქის საბჭოს მუდმივი საგეგმო-სამეურნეო კომისიის თავმჯდომარის, დეპუტატ ვ. ზურაბიშვილის თანამოხსენება.

სესიაზე ხაზგასმით აღინიშნეს, რომ საქალაქო საბჭოს აღმასკომის, მისი განყოფილებების, გაერთიანებების, სამმართველოების, ტრესტებისა და სხვა სამსახურების უპირველესი ამოცანაა მთელი ძალ-ღონე მოახმარონ სკკპ XXVI ყრილობისა და საქართველოს კომპარტიის XXVI ყრილობის, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1982 წლის ნოემბრის პლენუმის გადაწყვეტილებების, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის ი. ვ. ანდროპოვის შიერ პლენუმზე წარმოთქმული სიტყვაში ჩამოყალიბებული დებულებებისა და დასკვნების რეალიზაციას, თბილისის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების მიმდინარე წლის გეგმის უფრო შესრულების უზრუნველყოფას.

სესიამ დაამტკიცა თბილისის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების 1983 წლის გეგმა და 1983 წლის ბიუჯეტი და აბარონი 1981 წლის ბიუჯეტის შესრულების შესახებ.

სესიამ მოისმინა და დაამტკიცა ანგარიში 1982 წელს თბილისის სახალხო დეპუტატთა საქალაქო საბჭოს აღმასკომის მუშაობის შეაბჯ.

სესიაზე გამოვიდა საქალაქო საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარე, დეპუტატი ბ. სარალიძე.

სესიის მუშაობაში მონაწილეობდა საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ბ. გოლუბევი.

(საქინფორმი).

ხუთოწლედის საკავშირო და რესპუბლიკურ მშენებლობებზე ძალ-ღონისა და ენერგიის დაუზოგავად შრომობს საქართველოს ასობით კომკავშირელი ქალიშვილი და ჭაბუკი.

საქართველოს კომკავშირი შეფობას უწევს მოსახლეობის მხმარსახურების სფეროს საწარმოებსაც. პრაქტიკულად რესპუბლიკის ყველა რაიონში შექმნილია ვაჭრობისა და საყოფაცხოვრებო მომსახურების საბაზო კომკავშირულ-ახალგაზრდული ობიექტები. მარტო წელს აქ კომკავშირული საგზურებით გამგზავნეს სამი ათასამდე ქალიშვილი და ჭაბუკი.

ეს ციფრები და ფაქტები მოიყვანეს საქართველოს აღკკ ცენტრალური კომიტეტის მორიგ პლენუმზე, რომელიც დაემთხვა სასხარიული მოვლენას: **საქართველოს რესპუბლიკური კომკავშირული ორგანიზაციისა 1982 წელს სკკპ XXVI ყრილობის გადაწყვეტილებათა შესრულების სრულიად საკავშირო დათვალიერების გამარჯვებულად და დაჯილდოდა სრულიად საკავშირო აღკკ ცენტრალური კომიტეტის გარდამავალი წითელი დროშით „წარმატებებისათვის ახალგაზრდობის კომუნისტურ აღზრდაში“.** დამსწრეთა ტაშის გრიალში ეს სიამტოო ჯილდო საქართველოს კომკავშირის გადასცა სრულიად საკავშირო აღკკ ცენტრალური კომიტეტის კომკავშირულ ორგანიზაციათა განყოფილების გამგის მოადგილემ ვ. ს. პოსოხინმა.

პლენუმის მონაწილეებმა განიხილეს სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1982 წლის ნოემბრის პლენუმის გადაწყვეტილებათა შესრულებაში რესპუბლიკის კომკავშირულ ორგანიზაციათა ამოცანები.

მოხსენებელმა — „საქართველოს აღკკ ცენტრალური კომიტეტის პირველმა მდივანმა ი. ნ. ოჩეკონიკიძემ, ორატორებმა აღნიშნეს, რომ რესპუბლიკის კომკავშირელები და ახალგაზრდობა აქტიურად მონაწილეობენ სრულიად საკავშირო პატრიოტულ მოძრაობაში „მეფერთმეტე ხუთწლედს — ჰანგგაზრდების დამკვიდრებისა“, ცოდნა, ინიციატივა და შემოქმედება“, ხელს უწყობენ ეკონომიკური და კულტურული მშენებლობის ყველა სფეროს შემდგომ განვითარებას.

განხილული საკითხის გამო პლენუმმა მიიღო დადგენილება.

პლენუმზე მოისმინეს ინფორმაცია რესპუბლიკის კომკავშირის XXXII ყრილობის შემდგომ პერიოდში საქართველოს კომკავშირის ცენტრალური კომიტეტის ბიუროსა და სამდივნოს მუშაობის შესახებ, მიიღეს გადაწყვეტილება „კომკავშირული პროგრამტორის“ რესპუბლიკური შტაბის შემადგენლობის ნაწილობრივი შეცვლის შესახებ.

პლენუმის მუშაობაში მონაწილეობდნენ საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მდივანი ჯ. ნ. ბატაიშვილი, სრულიად საკავშირო აღკკ ცენტრალური კომიტეტის პასუხისმგებელი ორგანიზატორი ვ. ი. პორტნოვი. (საქინფორმი).

კაპიტალური მშენებლობის მიმდინარეობა

სიმძლავრეთა ამოქმედების გეგმის შესრულება 1982 წლის 1 დეკემბრისათვის

ქალაქებისა და რეგიონების დასახელება	საცხოვრებელი ფართობი — კვ. მ.			სკოლები — მოსწ. ადგ.			საბ. ბაღ. — ბავშ. ად.		
	წლიური გეგმა	დაქტრბ. წლის დასაწყისიდან	+ —	წლიური გეგმა	დაქტრბ. წლის დასაწყისიდან	+ —	წლიური გეგმა	დაქტრბ. წლის დასაწყისიდან	+ —
ქალაქები									
თბილისი	594447	440661	—153786	5488	1720	—3768	1680	1120	—560
ბათუმი	43890	27651	— 16239	—	—	—	—	—	—
ბაკური	3200	3572	+ 372	1368	1368	—	280	—	—280
გორი	17356	9022	— 8334	—	—	—	—	—	—
ზუგდიდი	6684	3352	— 3332	—	—	—	140	140	—
ქუთაისი	82830	60908	— 21922	—	—	—	280	280	—
ფოთი	20482	10944	— 9538	—	—	—	—	—	—
რუსთავი	68183	56076	— 12417	—	—	—	280	280	—
სოხუმი	59959	36088	— 23871	—	—	—	—	—	—
ტყვარჩელი	8412	2439	— 5973	—	—	—	—	—	—
ტბილისი	16940	6726	— 10214	—	—	—	—	—	—
ფალაქუთო	6693	4001	— 2692	—	—	—	—	—	—
ცხინვალი	14205	11965	— 2240	—	—	—	420	140	—280
ჭიათურა	5425	2309	— 3116	264	264	—	50	—	— 50
რეგიონები									
აბაშა	4217	1397	— 2820	1040	1040	—	—	—	—
ამბროლაურის	4534	580	— 3954	—	—	—	—	—	—
ასკინის	2820	—	— 2820	248	248	—	—	—	—
ახალქალაქის	1918	1918	—	—	—	—	140	—	—140
ახალციხის	6365	4945	— 1420	—	—	—	190	190	—
ახმეტის	1629	1629	—	780	780	—	—	—	—
ბოლნისის	11713	6296	— 5417	624	624	—	50	140	+ 90
ბოგდანოვკის	600	600	—	—	—	—	—	—	—
ბორჯომის	2842	180	— 2662	—	—	—	140	140	—
ვანის	—	—	—	360	360	—	50	50	—
გალის	2868	772	— 1596	—	—	—	—	—	—
გარდაბნის	2866	909	— 1957	256	320	+ 64	190	280	+ 90
გეგეჭკორის	3172	—	— 3172	288	288	—	—	—	—
გორის	4847	2517	— 2330	—	—	—	280	280	—
გუდაუთის	7560	7864	+ 304	320	320	—	—	—	—
გურჯაანის	1168	1168	—	—	—	—	190	190	—
გულრიფშის	7430	6658	— 772	—	—	—	—	—	—
ჯაკის	5360	2230	— 3130	784	784	—	—	—	—
დმანისის	531	531	—	192	192	—	—	—	—
დუშეთის	5110	5640	+ 530	—	—	—	—	—	—
ზესტაფონის	19238	13693	— 5545	—	—	—	50	—	— 50
ზუგდიდის	5710	680	— 5030	—	—	—	50	—	— 50
ქარელის	5194	1492	— 3702	584	584	—	—	—	—
კასპის	7664	126	— 7538	—	—	—	—	—	—
ყვარლის	8130	8329	+ 199	1170	1170	—	700	700	—
ლიუსულეთის	8826	6559	— 2267	—	—	—	—	—	—
ყაზბეგის	906	—	— 906	198	198	—	—	—	—
ქედის	1000	1000	—	—	—	—	—	—	—
ლაგოდეხის	5690	—	— 5690	—	—	—	140	140	—
ლენინგორის	8767	1660	— 2107	—	—	—	50	50	—
ლაჩინოს	—	—	—	—	—	—	50	50	—
ლენტეხის	787	577	— 160	—	—	—	—	—	—
მარნეულის	6270	2424	— 3846	—	—	—	150	150	—
მახარაძის	8999	3469	— 5530	—	—	—	140	140	—
მაიაკოვსკის	1210	—	— 1210	—	—	—	—	—	—
მესხეთის	290	—	— 290	768	432	— 336	—	—	—
მცხეთის	14088	4850	— 9238	—	—	—	50	—	— 50
ორჯონიკიძის	1170	—	— 1170	—	—	—	—	—	—
ოზურგეთის	1951	1184	— 767	320	320	—	—	—	—
საბარეულის	3144	2498	— 646	80	120	+ 40	—	—	—
სამტრედიის	6192	3960	— 2232	360	360	—	50	50	—
საჩხერის	—	—	—	24	24	—	50	—	— 50
სენაკის	2278	1035	— 1243	440	440	—	—	—	—
სოხუმის	3989	—	— 3989	—	—	—	—	—	—
თელავის	5272	5272	—	624	624	—	—	110	+110
თიანეთის	1170	—	— 1170	—	—	—	—	—	—
თეთრი წყაროს	—	—	—	—	—	—	230	90	—140
ხაშურის	4159	85	— 4074	—	—	—	—	—	—
ხულოს	772	—	— 772	360	360	—	—	—	—
ხელვაჩაურის	3677	—	— 3677	784	784	—	—	—	—
ხობის	2382	426	— 1956	240	240	—	—	—	—
ცაგერის	85	—	— 85	—	—	—	—	—	—
წალენჯიხის	4898	2803	— 2095	537	537	—	—	—	—
წალკის	125	162	+ 37	264	264	—	—	—	—
წითელწყაროს	16143	11791	— 4352	—	—	—	280	140	—140
წულუკიძის	447	—	— 447	—	—	—	50	—	— 50
ცხაკაიას	8467	3212	— 5255	264	464	+ 200	—	—	—
ცხინვალის	200	—	— 200	192	192	—	—	—	—
ჩხოროწყუს	2885	85	— 2800	192	192	—	140	—	—140
ჩოხატაურის	2366	772	— 1594	—	—	—	—	—	—
ჭიათურის	1772	1268	— 504	—	—	—	—	—	—

მიმდინარე წელს რამდენადმე გაუჯანსაღდა საცხოვრებელი ფართობის საექსპლოატაციოდ გადაცემის მდგომარეობა. 11 თვეში მიღწეულია 23 პროცენტით ზრდა.

მაგრამ, მთლიანად რესპუბლიკაში წლის დამლევამდე საექსპლოატაციოდ უნდა გადაეცეს 392,9 ათასი კვადრატული მეტრი საცხოვრებელი ფართობი, რაც წლიური მოცულობის 33 პროცენტს შეადგენს.

79 ადმინისტრაციული რეგიონიდან — რესპუბლიკის ქალაქებიდან და რაიონებიდან— საცხოვრებელი ფართობის საექსპლოატაციოდ გადაცემის წლიური გეგმა უკვე შეასრულა 11 რეგიონმა: ქ. გაგრამ, ახალქალაქის, ბოგდანოვკის, დუშეთის, გუდაუთის, გურჯაანის, დმანისის, ყვარლის, ქედის, თელავისა და წალკის რაიონებმა.

წლის მანძილზე საცხოვრებელი ფართობი საექსპლოატაციოდ ჯერ კიდევ არ გადაუცია ახალინის, ბგეგეჭკორის, ეკაზბეგის, ლაგოდეხის, მაიაკოვსკის, მესტიის, ორჯონიკიძის, სოხუმის, თერჯოლის, ხულოს, ხელვაჩაურისა და ცხინვალის რაიონებში.

საცხოვრებელი ფართობის გადაცემაში ასევე ჩამორჩებიან ქალაქები ბათუმი, ფოთი, ტყვარჩელი, ჭიათურა, აბაშის, ამბროლაურის, ბორჯომის, გარდაბნის, ჯავის, ჩარელის, კასპის, მარნეულის, მცხეთის, მახარაძის, ხაშურის, ცაგერისა და ჩხოროწყუს რაიონები.

საიუბილეო ორგანიზაციათაგან ყველაზე მეტად ჩამორჩნენ საქართველოს სსრ სახოფლო მშენებლობის სამინისტროს ქვეგანაყოფები, რომლებმაც მთლიანად საცხოვრებელი სახლების საექსპლოატაციოდ გადაცემის წლიური გეგმა 55 პროცენტით შეასრულეს, საქმიდროიენერგომშენის ტრესტი — 57 პროცენტით.

სასოფლო მშენებლობის ხაზით წლიური გეგმა მთლიანად რესპუბლიკაში შესრულდა 81 პროცენტით. წლის დამლევამდე თბილისში საექსპლოატაციოდ უნდა გადაეცეს ორი სკოლა 3.768 მოსწავლისათვის (მოიჯარე — საქართველოს სსრ მშენებლობის სამინისტროს №18 ტრესტი).

სკოლამდელთა დაწესებულებების მშენებლობის წლიური გეგმა შესრულდა 77 პროცენტით. ჩამორჩენილია ბავშვთა ბაღა-ბაღები ქალაქებში თბილისში, გაგრაში, ცხინვალში, ჭიათურაში, ახალქალაქის, მცხეთის, ზუგდიდის, ზესტაფონის, საჩხერის, თეთრი წყაროს, წითელწყაროს, ჩხოროწყუს რაიონებში.

პროფტექგანათლების ობიექტების მშენებლობის ხაზით საექსპლოატაციოდ უნდა გადაეცეს 1680 ადგილი ამბროლაურის, ჩოხატაურის, ხობის, ცხინვალის რაიონებში.

საავადმყოფოების მშენებლობის ხაზით წლის დამლევამდე უნდა ამოქმედდეს სიმძლავრენი 599 საწოლისათვის, მათ შორის თბილისში, გუდაუთის, ადაგენის, გალის, დმანისისა და ცხინვალის რაიონებში.

პარტიული, საბჭოთა ორგანიზაციების, სამშენებლო სამინისტროებისა და უწყებების, შემკვეთების უმნიშვნელოვანესი ამოცანა ის არის, რომ წლის დამლევამდე საექსპლოატაციოდ გადასცეს ყველა დაგეგმილი სიმძლავრე. (საქინფორმი).

სახალხო სიყვარულის დადასტურება

მოსკოვში გაიხსნა ვ. ი. ლენინის ახალი მუზეუმი

ვ. ი. ლენინის სახელთან არის დაკავშირებული მოსკოვის ბევრი სამახსოვრო ადგილი.

ერთ-ერთი მათგანია № 9 სახლი მანეჟის ქუჩაზე. № 13 ბინაში, სადაც 1919 წლიდან 1935 წლამდე ცხოვრობდა ა. ი. ულიანოვა-ულიჩაროვა, ვლადიმერ ილიას ძე ისვენებდა, ხვდებოდა ახლობლებს, მეგობრებს, თანამებრძოლებს. აქ დადიოდნენ ფ. ე. ძერჟინსკი, მ. ი. კალინინი, ვ. დ. ბონჩ-ბრუევიჩი, ბ. კუნი, კ. ცეტკინი...

ამ დღეებში აქ გაიხსნა ვ. ი. ლენინის მუზეუმი. აქ მოვიდნენ საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ვეტერანები, დიდგალავაქის საზოგადოებრიობის წარმომადგენლები, ისინი, ვინც მონაწილეობდა შენობის რეტაგრაფირებაში, ექსპოზიციის მომზადებაში.

მემორიალურ ბინაში შეკრებილი დოკუმენტები ასახავს ულიანოვების ოჯახის ისტორიას, ანა ილიას ასულის რევოლუციურ საქმიანობას, მის პარტიულ და ლიტერატურულ მუშაობას დიდი ოქტომბრის გამარჯვების შემდეგ. სტენდებზეა მის მიერ შედგენილი ი. ნ. ულიანოვისა და ვ. ი. ლენინის ბიოგრაფიების ხელნაწერები, უფროს დასთან ვლადიმერ ილიას ძის პირადი და საქმიანი მიმოწერა. აქვეა იმ გამოჩენილი რევოლუციონერების, თვალსაჩინო პარტიული მოღვაწეების ფოტოსურათები, რომლებიც ამ სახლში დადიოდნენ.

ქვედა სართულში, № 11 ბინაში, გამოფენილია დოკუმენტურ-ილუსტრირებული ექსპოზიცია „ლენინი და მოსკოვი“. მრავალფეროვანი მასალა ეძღვნება ქალაქის პარტიული ორგანიზაციის ისტორიას, ჩვენი სამშობლოს დედაქალაქში მეოცდა მრავალმხრივ მოღვაწეობას აქ საბჭოთა მთავრობის გადმოსვლის შემდეგ.

ბოლო დარბაზის ექსპონატები ასახავს თანამედროვე მოსკოვს, მოგვითხრობს მის სანიმუშო კომუნისტურ ქალაქად გადაქცევისათვის მოსკოველთა ბრძოლაზე.

ახალი მუზეუმის გახსნა ვლადიმერ ილიას ძისადმი სახალხო სიყვარულის მკაფიო გამოვლინებ, ვ. ი. ლენინის ცხოვრებისა და საქმიანობის მაგალითით მშრომელების, ახალგაზრდობის აღზრდისთვის კომუნისტური პარტიის უდიდესი ზრუნვის დადასტურებაა.

კადრების სწავლება

სკკპ ცენტრალურ კომიტეტთან არსებული საზოგადოებრივ მეცნიერებათა აკადემიის ხელმძღვანელი პარტიული და საბჭოთა კადრების კვალიფიკაციის ამაღლების ინსტიტუტში დამთავრდა მოკავშირე და ავტონომიური რესპუბლიკების მინისტრთა საბჭოების, სახალხო დეპუტატთა სამხარეო და სოფლო საბჭოების თავმჯდომარეთა იმ მოადგილეების სწავლება, რომლებიც გახვიდნენ კულტურის, სახალხო განათლებისა და ჯანმრთელობის დაცვის საკითხებს. ისინი სწავლობდნენ კომუნისტური მშენებლობის თეორიისა და პრაქტიკის, საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა სახელმწიფოს ეკონომიკური და სოციალური პოლიტიკის, საერთაშორისო სამეცნიერო აქტუალურ საკითხებს სკკპ XXVI ყრილობის, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1982 წლის მაისისა და ნოემბრის პლენუმების მიიერ წამოყენებულ ამოცანათა შესაბამისად, აგრეთვე საბჭოთა მშენებლობის, თანამედროვე პირობებში სახალხო დეპუტატთა საბჭოების მუშაობის ფორმებისა და მეთოდების სრულყოფის საკითხებს.

მსმენელთა წინაშე გამოვიდნენ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატი, სსრ კავშირის კულტურის მინისტრი პ. ნ. დემიჩევი, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის განყოფილებათა გამგეების მოადგილეები ვ. ი. ლობუსოვი, პ. კ. ლუჩინსკი, სსრ კავშირის მინისტრები ს. პ. ბურნეკოვი, მ. ა. პროკოფიევი, ვ. ი. ტერებილოვი, სსრ კავშირის სახელმწიფო კომიტეტების თავმჯდომარეები ა. ა. ბუღეკაევი, ს. გ. ლაპინი, ვ. გ. ლომონოსოვი, სსრ კავშირის სახელმწიფო საგეგმო კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე ა. ბ. ბაჩურინი, საკავშირო პროფსაბჭოს მდივანი ლ. ა. ზემლიანიკოვი, სრულიად საკავშირო აღკკ ცენტრალური კომიტეტის მდივანი ნ. ნ. კოლიაკინი, სსრ კავშირის სპორტკომიტეტის თავმჯდომარე ს. პ. პავლოვი და სხვები.

ინსტიტუტში მეცადინეობის ფარგლებში სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პროპაგანდის განყოფილებამ მოაწყო პარტიული, საბჭოთა, პროფკავშირული მუშაკების, ცენტრალური სამინისტროებისა და უწყებების ხელმძღვანელების თათბირი კულტურულ-საგანმანათლებლო მუშაობის საკითხებზე. მსმენელები ეწვივნენ მოსკოვის ოლქის საწარმოებს, კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების კოლექტივებს, გაეცნენ კულტურის დაწესებულებებს, სკოლებს, სამეურნეო დაწესებულებებს მუშაობას, იყვნენ საკავშირო კარდიოლოგიურ ცენტრში. გაიმართა მსმენელთა შეხვედრებითი შეხვედრები გაზეთ „სოვეტსკაია კულტურას“ და ჟურნალ „თეატრის“ რედაქციებიან წევრებთან, საზოგადოება „ცოდნის“ გამგეობასთან, სახელმწიფო საბავშვო მუსიკალური თეატრის შემოქმედებითს კოლექტივთან.

სემინარებზე მეცადინეობის დროს მსმენელებმა ერთმანეთს გაუზიარეს სსრ კავშირის შექმნის 60 წლისთავის მზადებისათვის, სახალხო დეპუტატთა საბჭოების მუშაობის სტილის სრულყოფისათვის მუშაობის გამოცდილება.

(საკდესი).

დელეგაცია დაბრუნდა

ათენი. 19 დეკემბერს სამშობლოში გაემგზავრა საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის დელეგაცია სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატის, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მდივნის ბ. ნ. პონომარიოვის მეთაურობით, რომელიც მონაწილეობდა საბერძნეთის კომპარტიის XI ყრილობის მუშაობაში.

აეროდრომზე დელეგაცია გააცილეს საბერძნეთის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის გენერალურმა მდივანმა ხ. ფლორაკისმა და პარტიის სხვა პასუხისმგებელმა მუშაკებმა.

მოსკოვში აეროდრომზე დელეგაციას დახვდნენ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატი, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მდივანი ვ. ი. დოლგიხი, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის აპარატის სხვა პასუხისმგებელი მუშაკები.

საბჭოთა კავშირი მშვიდობის ბასტიონია

სოფია. სსრ კავშირის შექმნის 60 წლისთავის წინ ბულგარეთის ყველა პროგრესული და მშვიდობისმოყვარე ადამიანს ცხადად ესმის, რომ სწორედ ეს დიდი, ნამდვილად დემოკრატიული და ღრმად ჰუმანური სახელმწიფო—მშრომელ ადამიანთა სახელმწიფო საკუთარი მხრებით ეზიდება მშვიდობის შენარჩუნებისა და ბირთვული კატასტროფის თავიდან აცილებისათვის ბრძოლის ძირითად სამძიმეს, წერს დღეს „რაბოტნიჩესკაია დელოში“ ბულგარეთის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მდივანი **დ. სტანიშევი.** მშვიდობისა და სოციალური პროგრესის განტკიცების გზაზე მიღწეულ წარმატებებზე დაყრდნობილ ორ პოლიტიკას ეკუთვნის მომავალი.

საბჭოთა კავშირის, რეალური სოციალიზმის სხვა ქვეყნების მეცადინეობის, თავდაცვითი ფარის — ვარშავის ხელშეკრულების შექმნის მეოხებით კაცობრიობა უკვე თითქმის ოთხი თწლეულია მშვიდობიანად ცხოვრობს. საბჭოთა საგარეო პოლიტიკის უცვლელობა და მემკვიდრეობითობა, მისი მშვიდობისმოყვარული ხასიათი ფართო გამოხმაურებას პოულობს დედამიწის ყველა პატიოსანი ადამიანის გულში.

მანაგუა. ნიკარაგუელ ხალხს, ეროვნული ჭანთავისუფლების სანდინისტურ ფრონტსა და ნიკარაგუის ეროვნული აღორძინების მთავრობას სსრ კავშირის შექმნის 60 წლისთავი მსოფლიოისტორიული მნიშვნელობის მოვლენად მიაჩნიათ, „განაცხადა საკვლისის კორესპონდენტისათვის მიკამეულ ინტერვიუში ეროვნული განთავისუფლების სანდინისტური ფრონტის ეროვნული ხელმძღვანელობის წევრმა, ნიკარაგუის ეროვნული აღორძინების მთავრობის ხელმძღვანელი საბჭოს კორდინატორმა **დანიელ ორტეგამ.**

სსრ კავშირი, ეს მშვიდობის ბასტიონი რომ არა, ალნშნა ნიკარაგუის ხელმძღვანელმა, იმპერიალისტური ძალები შეუფერხებლად განაგრძობდნენ ხალხების ძარცვასა და ექსპლოატაციას, პროგრესული დემოკრატიული მოძრაობების ჩახშობას, კაცობრიობის სოციალიზმი და ეკონომიკური პროგრესის შეფერხებას. საბჭოთა კავშირი გადამწყვეტი ფაქტორია ამერიკის იმპერიალიზმის აგრესიული პოლიტიკის შეკავებაში.

ლიბია. 60 წლის წინ მრავალეროვანი ნაბჯოთა სახელმწიფოს შექმნა გაბდა ტრიუმფი ლენინური ეროვნული პოლიტიკისა, რომელიც გამოხატავს მის შემადგენლობაში შემავალი უკლებლივ ყველა ერისა და ეროვნების ინტერესებსა და მისწრაფებებს, განაცხადა პერუს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პოლიტკომისიის წევრმა, პერუს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის ოფიციალური ორგანოს — გაზეთ „უნიდადოს“ დირექტორმა **გუსტავო ესპინოსამ.**

მსოფლიოში პირველად, თქვა მან, სსრ კავშირში ბრწყინვალედ განხორციელდა ხალხთა შორის სოციალისტური ეროვნული შეღლის, გაუქცოლის, უნდობლობის, თვითმპყრობელობის მიერ მემკვიდრეობად დატოვებული გადმონაშთების დაძლევის თითქმის აუსრულებელი იდეა.

საბჭოთა კავშირის განვითარების 60 წლის ისტორიის მანძილზე სოციალიზმის მტრებს არაერთგზის, მაგრამ უშედეგოდ, უცდიათ ძირი გამოეთხარათ სრული თანასწორუფლებიანობის, თანაუსუფლებისა და ურთიერთპატივისცემის პრინციპებზე გაერთიანებული მისი ხალხების მრავალეროვანი ოჯახის ურღვეველ ერთიანობისა და ძმური მეგობრობისათვის. მაგრამ სსრ კავშირმა ყველა განსაცდელს გაუძლო, ხაზი გაუსვა ბ. ესპინოსამ, და კიდევ „უფრო განმტკიცდა და გაძლიერდა.

ლონდონი. „ირლანდიის კომუნისტები ულოცავენ საბჭოთა კავშირის კომუნისტურ პარტიას, მთელ საბჭოთა ხალხს სახელოვან იუბილეს — საბჭოთა კავშირის შექმნის 60 წლისთავს“,— უთხრა საკვლისს კორესპონდენტს ირლანდიის კომუნისტური პარტიის გენერალური მდივნის მოადგილემ **ჯ. სტეფარტმა.**

მან განსაკუთრებით აღნიშნა სსრ კავშირში ეროვნული საკითხის დაგაწყვეტის მნიშვნელობა, ამასთან თქვა, რომ საბჭოთა კავშირი იძლევა იმის მაგალითს, რომ მხოლოდ სოციალიზმის პირობებში შეიძლება ერების რეალური თანასწორუფლებიანობის მიღწევა, მათი კულტურული ცხოვრების ყველა ასპექტის განვითარება.

„მე ვყოფილვარ სსრ კავშირში და მინახავს, რა კოლოსალური ნაბიჯი გადადგა წინ საბჭოთა ხალხმა უბრალო ადამიანების კეთილდღეობის გაუმჯობესების საქმეში. რესპუბლიკებში ცხოვრების მაღალი მატერიალური დონე, ექსპლოატაციის სრული არარსებობა, ხალხების გეგმაზომიერი ეკონომიკური განვითარება თითოეული რესპუბლიკის პირობების გათვალისწინებით— აი რა ახასიათებს დღეს სსრ კავშირის სოციალურ-ეკონომიკურ ცხოვრებას“ — განაცხადა ჯ. სტეფარტმა.

მან აგრეთვე ხაზგასმით აღნიშნა უანგარო დახმარება, რომელსაც საბჭოთა კავშირი თანამიმდევრულად და პრინციპულად უწევს სხვადასხვა ქვეყანას ეკონომიკური და პოლიტიკური დამოუკიდებლობის მიღწევაში, საბჭოთა კავშირის უდიდესი წვლილი მშვიდობის განმტკიცებისა და საერთაშორისო დაძაბულობის შენელების საქმეში.

ხელისუფალთ ჩაბარდნენ

დელი. ექსტრემისტთა დიდმა ჯგუფმა, რომელიც მოქმედებდა ჩრდილო-აღმოსავლეთი ინდოეთის მანიპურის შტატში, ნებაყოფლობითი დაყარა იარაღი და ჩაბარდა ხელისუფალთ. მთ უარი თქვეს რესპუბლიკის ეროვნული ერთობისა და ტერიტორიული მთლიანობის წინააღმდეგ გამიზნულ ხრიკებში შემდგომ მონაწილეობაზე.

ადგილობრივი პრესა აღნიშნავს, რომ მანიპურის მთან და ტყიან რაიონებში კვლავ მოქმედებს კიდევ დაახლოებით ათასი შეიარაღებული ბანდიტი. არ არის სიმშვიდე მეზობელ შტატებსა და მოკავშირე ტერიტორიებზე — ნაგალენდში, ტრიპურში არუნაჩალ-პრადეშში, მეზორამში. ექსტრემისტები თავს ესხმიან მოშორებულ სოფლებს, გზებზე უსაფრთხოებას, ჭალაკებში თავს ესხმიან პატრიოტული განწყობილებით ცნობილ მოღვაწეებს.

ინდოეთში კარგად იციან, რომ ძველი ეს აქცია სულაც არ არის ცალკეული შემთხვევითი მოვლენა, ეს არის რგული ეგრეთ წოდებული „ბრაჰმაპუტრის“ გეგმის კრთიანი შეთქმულებისა, რომლის დამუშავებაშიც მონაწილეობდნენ ამერიკის შეერთებული შტატების ცენტრალური სადაზვერო სამმართველოს „სპეციალისტები“. „წყნარმა ამერიკელებმა“ განიზრახეს ინდოეთის წაართვან სასარგებლო წიაღისეულით მდიდარი, დიდი სტრატეგიული მნიშვნელობის ჩრდილო-აღმოსავლეთი რაიონები და მათ ბაზაზე შექმნან ეგრეთ წოდებული „დამოუკიდებელი სახელმწიფო“.

ამისათვის ჩრდილო-აღმოსავლეთის რაიონებში მოქმედებენ ამერიკელი დივერსანტები, რომლებიც მისიონერებად, სხვადასხვა საქველმოქმედო ორგანიზაციების თანამშრომლებად

ᲕᲔᲚᲘ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘ ᲫᲛᲣᲠᲘ

ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘ — ᲓᲘᲓᲘ ᲩᲘᲠᲐᲚᲓᲜᲘᲡ ᲨᲣᲥᲘ

ᲛᲮᲝᲚᲝᲓ ᲪᲘᲤᲠᲔᲑᲘ

● **ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘᲡ** ᲢᲔᲠᲘᲢᲝᲠᲘᲐ 878,7 ᲙᲕᲐᲓᲠᲐᲢᲣᲚᲘ ᲙᲘᲚᲝᲛᲔᲢᲠᲘᲐ.

● ᲓᲔᲓᲐᲥᲐᲚᲐᲥᲨᲘ ᲠᲒᲐ ᲛᲘᲚᲘᲝᲜᲘ ᲡᲐᲛᲐᲡᲘ ᲐᲗᲐᲡᲖᲔ ᲛᲔᲢᲘ ᲙᲐᲪᲘ ᲪᲮᲝᲕᲠᲝᲑᲡ.

● ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘ ᲘᲜᲢᲔᲠᲜᲐᲪᲘᲝᲜᲐᲚᲣᲠᲘ ᲥᲐᲚᲐᲥᲘᲐ, ᲡᲐᲓᲐᲪ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲥᲕᲔᲧᲜᲘᲡ 110 ᲔᲠᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲔᲠᲝᲕᲜᲔᲑᲘᲡ ᲬᲐᲠᲛᲝᲛᲐᲓᲒᲔᲜᲚᲔᲑᲘ ᲪᲮᲝᲕᲠᲝᲑᲔᲜ ᲓᲐ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲔᲜ ᲔᲠᲗᲘᲐᲜ ᲥᲛᲣᲠ ᲝᲯᲐᲮᲨᲘ.

● ᲛᲗᲘᲡᲘ ᲬᲚᲘᲡ ᲛᲐᲜᲫᲘᲚᲖᲔ ᲓᲔᲓᲐᲥᲐᲚᲐᲥᲘᲡ ᲬᲐᲠᲛᲝᲛᲐᲓᲒᲔᲜᲚᲔᲑᲘ ᲨᲔᲛᲝᲥᲛᲔᲓᲔᲑᲐ ᲨᲣᲨᲕᲘᲡ 2 ᲛᲘᲚᲘᲝᲜᲘ ᲙᲕᲐᲓᲠᲐᲢᲣᲚ ᲛᲔᲢᲠ ᲥᲡᲘᲠᲘᲡ; ᲝᲠᲘ ᲐᲗᲐᲡᲖᲔ ᲛᲔᲢ ᲢᲔᲚᲔᲒᲘᲖᲝᲠᲘᲡ, ᲛᲐᲗ ᲨᲝᲠᲘᲡ 1200 ᲤᲘᲠᲐᲓᲘ; 1000-ᲖᲔ ᲛᲔᲢ ᲐᲕᲢᲝᲛᲝᲑᲘᲚᲘ.

● ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘᲡ ᲛᲐᲠᲐᲗᲘᲗ ᲑᲐᲛᲝᲛᲨᲕᲔᲑᲔᲚᲗᲐ ᲮᲣᲗᲘ ᲐᲗᲐᲡᲐᲛᲓᲔ ᲜᲐᲙᲔᲗᲝᲑᲐᲛ ᲡᲐᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲝ ᲮᲐᲠᲘᲡᲮᲚᲘᲡ ᲜᲘᲨᲐᲜᲘ ᲓᲐᲘᲜᲐᲡᲐᲮᲣᲠᲐ.

● ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲔᲑᲐᲗᲐ ᲐᲙᲐᲓᲔᲛᲘᲘᲡ ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘᲡ 79 ᲓᲐᲬᲘᲡᲔᲑᲣᲚᲔᲑᲐᲨᲘ 25 ᲐᲗᲐᲡᲘ ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲘ ᲗᲐᲜᲐᲛᲨᲠᲝᲛᲔᲚᲘ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲡ.

● ᲓᲔᲓᲐᲥᲐᲚᲐᲥᲘᲡ 1075 ᲡᲐᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲝ ᲝᲠᲒᲐᲜᲘᲖᲐᲪᲘᲐᲨᲘ ᲗᲘᲗᲘᲗᲫᲛᲘᲡ ᲛᲘᲚᲘᲝᲜᲘ ᲙᲔᲪᲘᲐᲚᲘᲡᲢᲘ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲡ, ᲠᲝᲛᲚᲔᲑᲘᲪ ᲥᲕᲔᲧᲜᲘᲡ ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲡᲐᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲝ ᲜᲐᲛᲣᲨᲐᲕᲠᲘᲡ ᲗᲘᲗᲘᲗᲫᲛᲘᲡ ᲛᲔᲡᲐᲛᲔᲓᲘ ᲐᲮᲠᲘᲪᲘᲔᲚᲔᲑᲘ.

● ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲔᲚᲔᲑᲡ ᲔᲛᲡᲐᲮᲣᲠᲔᲑᲐ 4.279 ᲑᲘᲑᲚᲘᲝᲗᲔᲙᲐ, 26 ᲗᲔᲐᲢᲠᲘ, 65 ᲛᲣᲖᲔᲣᲛᲘ, 503 ᲙᲘᲜᲝᲓᲐᲜᲐᲓᲒᲐᲠᲘ, 282 ᲙᲚᲣᲑᲘ.

● ᲥᲐᲚᲐᲥᲘᲡ ᲢᲠᲐᲜᲡ�პᲝᲠᲢᲘᲡ ᲧᲝᲕᲔᲚᲓᲦᲘᲣᲠᲐᲓ ᲒᲐᲓᲐᲯᲐᲕᲡ ᲗᲘᲗᲘᲗᲫᲛᲘᲡ 15 ᲛᲘᲚᲘᲝᲜᲘ ᲛᲒᲖᲐᲕᲠᲘ, ᲗᲐᲗ ᲨᲝᲠᲘᲡ ᲛᲔᲢᲠᲝᲞᲝᲚᲘᲢᲔᲜᲔᲑᲘ — 6,5 ᲛᲘᲚᲘᲝᲜᲘ.

ᲔᲠᲗᲘ სადა და ალალი ლექსი, ისე წმინდა და ისე მართალი, როგორც თვით ხალხი, სიმღერად დადის საქართველოში:

„მოსკოეო, ხმალო ნალესო,
შუქო დიდ ჩირაღდანისა...“

ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘ. ᲩᲕᲔᲜᲘ სიყმაწვილის გარიჟრაჟზე თვითონ ეს სიტყვაც ისე უშუალოდ, ისე ბუნებრივად შემოდის ყოველი ᲩᲕᲔᲜᲘᲡ გულსა და გონებაში, როგორც ყველა დანარჩენი ძვირფასი სიტყვა, ᲣᲠᲛᲔᲚᲘᲡᲛᲝᲓᲐᲪ ᲕᲔᲠ იქნება კაცის ცხოვრება.

ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘ. ᲯᲔᲠ კიდევ საუკუნეების წინათ აციადგა იგი ათას განსაცდელში მოქცეული ᲩᲕᲔᲜᲘ სამშობლოს მოქუფრულ ცაზე, როგორც დღის ნათელის მაცნე ცისკრის ვარსკვლავი.

ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘ — საბჭოთა ქვეყნის გული, სოციალისტური სამშობლოს სიმბოლო, ქალაქი — გმირი, ქალაქი — მშრომელი! რა დიდებულად მიანარა რევოლუციის ქარტეხილებში გამობრმმდილი მისი ქედუხრელობა ᲩᲕᲔᲜᲘᲡ ხალხს დიდმა პოემამ, ვინაც ბედმა არგუნა, რომ მოეტანა საქართველოში „სიმღერა ქვეყნის გადარჩენისა“:

„გახსენებისას მომმახოდა მტანჯველი
ლანდი:
შენ და მოსკოეი, პეტროგრადი,
ლენინი, კრემლი!“

კრემლის კურანტებმა ახალი ეპოქის დაწყება აუწყა კაცობრიობას და იმ მღელვარე, დიდებული ჟამიდან მოყოლებული მოსკოვს ნოლად ხვდა — იყოს ᲩᲕᲔᲜᲘ დიადი ქვეყნის, მთელი კაცობრიობის ცხოვრების ყველაზე უმნიშვნელოვანეს მოვლენათა გულის-გულში. იმ მღელვარე, დიდებული ჟამიდან მოყოლებული ქვეყნის, პლანეტის, თითოეული ᲩᲕᲔᲜᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲓᲔᲓᲐ განუყრელად დაუკავშირდა მოსკოვს.

ეს მან, მოსკოვმა, აუწყა კაცობრიობას 1922 წლის 30 დეკემბერს: შეიქმნა საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირი. ღრმა შინაარსით არის აღსავსე თვითონ ის ფაქტიც, რომ სწორედ მოსკოვი გახდა ისტორიაში არნახული ამ დიადი თანამეგობრობის დედაქალაქი.

ეს მან, მოსკოვმა, აუწყა მთელ ქვეყანას 1977 წლის 7 ოქტომბერს: მიღებულია საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის ახალი კონსტიტუცია — ეპოქის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი დოკუმენტი, და აქაც, ᲩᲕᲔᲜᲘ ცხოვრების ძირითადი კანონის წიგნში, ᲛᲘᲠᲝᲜᲘ ასოებად ბრწყინავს სტრიქონები: საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის დედაქალაქია ქალაქი მოსკოვი...

იგი ყოველი ᲩᲕᲔᲜᲘᲡᲐᲜᲘᲡ შშობლიური ქალაქია, ვერ ნახავთ კაცს, თუნდაც პირველად იყოს მოსკოვში, უცხოდ რომ გრძნობდეს თავს. აქ ხომ ყველაფერი ასე ნაცნობი და ძვირფასია: წითელი მოედანი, ლენინის მავზოლეუმი, საბჭოების სახლი, უცნობი ᲯᲐᲠᲘᲡᲐᲪᲘᲡ საფლავი, ლალისფრად მოკიაფე კრემლის ვარსკვლავები, მწვანე საზეიმოდ მოგუბგუნე კურანტები...

მიხვალ, მიუყვები მის ფართო, მშვენიერ ქუჩებს და პროსპექტებს. ნათელი, მაღალი, ამაყი — შენ ხელგაშლილი, გულგაშლილი გეგებება შენი ქვეყნის დედაქალაქი იმგვარი სითბოთი და სინრფელით, როგორითაც აგერ, ამ რამდენიმე დღის წინათ მასპინძლობდა საბჭოთა კავშირის შექმნის 60 წლისთავისადმი მიძღვნილ საბჭოთა საქართველოს დღეებში მონაწილეობისა-თვის წარგზავნილ ᲩᲕᲔᲜᲘ რესპუბლიკის დელეგაციას. რა ძმური უშუალობით იყო ალსავსე ეს შეხვედრები ყველგან — ქარხნებში, ფაბრიკებში, უმაღლეს სასწავლებლებში, პარტიის საქალაქო კომიტეტში... მანამდეც სწორედ ასე ხვდებოდა იგი მოძმე უკრაინიდან თუ უზბეკეთიდან, ლატვიიდან თუ სომხეთიდან, ყველა მოკავშირე რესპუბლიკიდან ᲩᲐᲛᲝᲡᲣᲚ ᲫᲕᲘᲠᲤᲐᲡ სტუმრებს, ყველას, ვისაც ერთი დიადი სამშობლო „გვაქვს — საბჭოეთი, და ყველას, ვისაც ერთნაირად გვიყვარს მისი ქალაქების დედა — მოსკოვი.

მუდამ დიდი საქმეების მედროშე და თაოსანი ახალ სიმაღლეთა დასაპყრობად გვიხმობს და მიგვიძღვის; პარტიის ყრილების საპატიო ტრიბუნიდან აქ ითქმის ყველაზე მთავარი და ავტორიტეტული სიტყვა, აქ ისახება მომავლის გრანდიოზული გეგმები და მათი ხორცშესხმის გზები. აქ იღებენ გადაწყვეტილებებს, რომელთაც განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს არა მარტო ქვეყნის, საერთაშორისო ცხოვრებისთვისაც. აქ ეთათბირ ე ბ ი ა ᲩᲕᲔᲜᲘᲡ ᲔᲠᲗᲐᲜᲘᲡᲗᲕᲘᲡ მოძმე კომუნისტური და მუშათა პარტიების ხელმძღვანელები. აქ იმართება საერთაშორისო შეხვედრები, ფორუმები. აქ მასპინძლობენ მრავალი სახელმწიფოსა და პოლიტიკური პარტიის მეთაურებს. აქ დღემუდამ ფიქრობენ, ზრუნავენ ᲩᲕᲔᲜᲘᲡ პლანეტის მშვიდობიან აწმყოსა და მომავალზე.

ამიტომაც იქცა საბჭოეთის დედაქალაქი ყველა ხალხისათვის, მშვიდობისათვის, სოციალური თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლის მედროშედ. ყველა კონტინენტის მილიონობით მშრომელი მასში ხორცშესხმულ პროლეტარულ ინტერნაციონალიზმს, პლანეტის რევოლუციურ და პროგრესულ ძალთა ურღვევ კავშირს ხედავს.

მოსკოვი უკეთესი მერმისისათვის ბრძოლის სათავეში დგას, ხოლო მოსკოველები ამ ბრძოლის ავანგარდში არიან მუდამ.

მთელ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲥᲕᲔᲧᲜᲘᲡᲐᲜ ეამაყება მოსკოველ მანქანათმშენებელთა, ᲩᲐᲠᲗᲨᲔᲜᲔᲚᲗᲐ, ავტომშენებელთა, ავიატორთა, ᲮᲔᲚᲡᲐᲧᲝᲗᲛᲨᲔᲜᲔᲚᲗᲐ თუ მსუბუქი მრეწველობის მუშაკთა თავდადებული გარჯა და შრომითი გამარჯვებები.

მოსკოველები აქტიურად მონაწილეობენ სახალხო მეურნეობის ყველაზე მნიშვნელოვანი გეგმების განხორციელებაში. ისინი მხარში უდგანან ბაჰის მშენებლებს, მუხლჩაუხრელად შრომობენ ციმბირისა თუ შორეული აღმოსავლეთის სათბობ-ენერგეტიკული და ნედლეული სიმდიდრის ასათვისებლად, არაშემინანიდაგაინი მხარის გარდასაქმნელად.

კარგა ხანია ეს ქალაქი სულიერი ცხოვრების უდიდეს ცენტრად აქცია მსოფლიოში ცნობილმა თეატრებმა, მუზეუმებმა თუ ბიბლიოთეკებმა.

თანამედროვეობის ყველაზე აქტუალურ საკითხებს იკვლევენ და ამუშავებენ აქ სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიაში, ათასზე მეტ სამეცნიერო დაწესებულებაში.

რწმენით, გულდაჯერებით წინამძღვრობს მოსკოვი სკკპ XXVI ყრილობის მიერ დასახული გრანდიოზული ეკონომიკური თუ სოციალური ამოცანების განხორციელებას. ამ რწმენას, ამ ძალისხმევას სიმტკიცე შემატა ᲩᲕᲔᲜᲘᲡ ᲥᲕᲔᲧᲜᲘᲡ დედაქალაქში გამართულმა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის ნოემბრის პლენუმმა, სიტყვამ, რომელიც პლენუმზე სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალურმა მდივანმა ამხ. ი. ვ. ანდროპომ წარმოთქვა. პლენუმმა ნათლად დაადასტურა პარტიის ხანგრძლივი სტრატეგიული მიმართულება, რომლის მიზანია ის, რომ საბჭოთა ადამიანები წლითიწლობით უკეთ ცხოვრობდნენ, სულ უფრო ნაყოფიერი იყოს მათი შრომა, სულ უფრო სრულად ᲩᲕᲔᲜᲘᲓᲔᲑᲝᲛᲓᲔ ᲩᲕᲔᲜᲘ სოციალისტური წყობილების პუმანური არსი, ამოუწურავი აღმშენებლობითი შესაძლებლობანი.

მოსკოველებმა ახლაც, როგორც ყოველთვის, მთელ ხალხს უჩვენეს პარტიის საქმისათვის ერთსულოვანი დარაზმულობის მაგალითი. მათ გადაწყვიტეს, გადაჭარბონ შრომის ნაყოფიერების, ნარმოების მოცულობის ზრდის, ნაწარმისა და მშენებლობის ხარისხის გაუმჯობესების გეგმებს. ისინი უერთგულებენ თავიანთ სოციალისტურ ვალდებულებას: ხუთწლედის ბოლოსათვის 50 პროცენტამდე გაზარდონ ხარისხის უმაღლესი კატეგორიის პროდუქციის წარმოება.

წლევანდელ განსაკუთრებით სამახსოვრო 1982 წელს, როცა უდიდესი ისტორიული მოვლენის — საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის შექმნის 60 წლისთავი აღინიშნება, სახელოვან ტრადიციათა ღირსულმა მემკვიდრეებმა — მოსკოველებმა ერთხელ კიდევ ისახელეს თავი გმირული შრომით. მათ ყოველდღიურ საბრძოლო დევნაზად იქცა მთელ ᲩᲕᲔᲜᲘᲡ ᲥᲕᲔᲧᲐᲜᲐᲨᲘ ასე ერთსულოვნად ატაცებული ლოზუნგი: „სსრ კავშირის შექმნის 60 წლისთავს — 60 დამკვრელური კვირა!“.

ასეთივე საყოველთაო მხარდაჭერა პოეა მოსკოვის შრომმელთა თაოსნობამ, რომ 18 დეკემბერს სსრ კავშირის შექმნის 60 წლისთავისადმი მიძღვნილი კომუნისტური შაბათობა გამართულიყო. აი, ეს გახლავთ ძველი, ᲩᲣᲛᲛᲐᲠᲘᲜᲐᲓ მოსკოვური ტრადიციის სახელოვანი განგრძობა. შაბათობის დღეს ყოველ სამუშაო ადგილზე შრომის ნაყოფიერების საუკეთესო შედეგებს მიაღწიეს მათ. განსაკუთრებით ისახელეს თავი დედაქალაქის ფეიერებმა, მოსკოვის მახარისხებელი დეპოს მუშებმა. კ. სალტიკოვ-შჩედრინის და ვ. ნემიროვიჩ-დანჩენკოს სახელობის სახელგანთქმულმა აკადემიურმა მუსიკალურმა თეატრმა ამ დღეს წარმოდგენილი სპექტაკლის მთელი შემოსავალი ხუთწლედის ფონდში ჩარიცხა...

ასე შევიდა 18 დეკემბერი, კომუნისტური შრომის ეს შესანიშნავი დღესასწაული, კიდევ ერთ ბრწყინვალე ფურცლად ᲩᲕᲔᲜᲘᲡ დედაქალაქის გმირულ მატიანეში. დიახ, არაფერი, არაფერი არ ამშვენებს ამ დიდებულ წიგნს ისე, როგორც მოსკოველთა თავდადებული შრომა და გარჯა.

ზეიმიც ბრძოლასა და შრომაში გამარჯვებულთ შვენის...

დიდსა და ნათელს, ურღვევი ძმობის, მეგობრობის, ჭირსა და ლხინში მარადიული განუყრელობის დღესასწაულს მოუცავს ᲩᲕᲔᲜᲘ დედაქალაქი, ᲩᲕᲔᲜᲘ მოსკოვი. იგი დღეს ამაყად ისმენს შემოქმედი ხალხის, მძლეთამძლე ხალხის — საბჭოთა ადამიანების დიად გამარჯვებათა პატაკს.

მთელი პლანეტა გულისძგერით მიაყურადებს მოსკოვში საზეიმოდ გაშლილი ნითელი დროშების შრიალს.

დაე, გილხინდეს მარად, ნათელი რწმენისა და დიდი იმედების ქალაქო!

შენ ᲩᲕᲔᲜᲘᲡᲐᲜᲘᲡ ᲔᲠᲗᲐᲜᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲔᲑᲘᲡ ᲓᲔᲓᲐᲥᲐᲚᲐᲥᲘ — ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘ — ᲓᲘᲓᲘ, ᲣᲫᲘᲠᲝᲑᲐ ᲩᲘᲠᲐᲚᲓᲜᲘᲡ ᲨᲣᲥᲘ!

Ვ. Ი. ᲚᲔᲜᲘᲜᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲛᲣᲖᲔᲣᲛᲘᲡ ᲔᲥᲡᲞᲝᲜᲐᲢᲔᲑᲨᲘ ᲬᲐᲠᲛᲝᲓᲒᲔᲜᲘᲚᲘᲐ 12 ᲐᲗᲐᲡᲖᲔ ᲛᲔᲢᲘ ᲔᲥᲡᲞᲝᲜᲐᲢᲘ. ᲐᲥ ᲐᲠᲘᲡ Ვ. Ი. ᲚᲔᲜᲘᲜᲘᲡ ᲮᲔᲚᲜᲐᲬᲔᲠᲗᲐ ᲞᲘᲠᲘᲡᲘ, ᲛᲘᲡᲘ ᲬᲘ�გᲜᲔᲑᲘᲡᲐ და ᲑᲠᲝᲨᲣᲠᲔᲑᲘᲡ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲛᲔᲑᲘ, ᲒᲐᲖᲗᲔᲑᲘ, ᲠᲝᲛᲚᲔᲑᲘᲪ ᲚᲔᲜᲘᲜᲘᲡ ᲡᲢᲐᲢᲘᲔᲑᲘᲐ ᲓᲐᲑᲭᲔᲭᲓᲘᲚᲘ, ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲮᲔᲚᲘᲡᲣᲤᲚᲔᲑᲘᲡ ᲓᲘᲠᲔᲥᲢᲝᲠᲘ Ვ. ᲓᲖᲔᲠᲟᲘᲜᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲕᲘᲗ ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲛᲣᲚᲘ ᲐᲠᲥᲘᲕᲘᲡ ᲛᲐᲡᲐᲚᲐ. ᲛᲐᲡᲨᲘ ᲛᲝᲗᲐᲕᲡᲔᲑᲣᲚᲘᲐ ᲡᲐᲛᲘᲡ ᲓᲝᲙᲣᲛᲔᲜᲢᲘ, ᲠᲝᲛᲚᲘᲡᲐᲪ ᲡᲐᲠᲒᲔᲑᲚᲘᲗ ᲐᲠᲘᲡ „ᲠᲝᲡᲘᲐᲡ“ ᲡᲢᲣᲛᲠᲔᲑᲘᲡ ᲛᲝᲛᲐᲪᲘᲚᲔᲑᲘᲗ ᲐᲛᲑᲝᲑᲡ Ს. ᲡᲛᲘᲠᲜᲝᲕᲘ, ᲔᲕᲠᲝᲞᲐᲨᲘ ᲣᲓᲘᲓᲘᲡᲘ ᲝᲢᲔᲚᲘᲡ ᲓᲘᲠᲔᲥᲢᲝᲠᲘ ᲓᲐ ᲮᲔᲚᲛᲫᲦᲕᲐᲜᲔᲚᲘ ᲘᲞᲘᲚᲘᲡ ᲧᲝᲕᲔᲚᲓᲦᲘᲣᲠᲘ ᲪᲜᲝᲑᲐᲚᲘ ᲐᲥᲕᲘᲡ.

— ᲓᲐ ᲠᲐᲙᲘ, ᲯᲘᲠᲯᲘᲠᲝᲑᲗᲝᲜ ᲐᲡᲔᲗᲘ ᲮᲔᲚᲡᲐᲬᲧᲝᲜ ᲐᲠᲡᲔᲑᲝᲑᲡ, ᲠᲝᲛ ᲓᲐᲒᲘᲜᲐᲮᲝᲗᲝᲗ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲡᲐᲜᲝᲤᲝᲠᲛᲐᲪᲘᲝ-ᲡᲐᲪᲚᲔᲑᲘᲡ ᲞᲠᲝᲒᲠᲐᲛᲘᲡ ᲨᲔᲛᲐᲯᲐᲛᲔᲑᲚᲘᲗ ᲓᲐᲛᲝᲛᲮᲐᲠᲔᲑᲣᲚᲘ ᲤᲐᲑᲠᲘᲙᲘᲡ ᲞᲠᲝᲑᲚᲔᲛᲐᲗᲐ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ — ᲓᲦᲔᲡ ᲡᲐᲡᲢᲣᲛᲠᲝ ᲡᲐᲥᲛᲔᲡᲐᲪ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘᲡ ᲙᲠᲔᲛᲚᲘᲡ ᲙᲣᲠᲐᲜᲢᲘ ᲓᲐᲜᲐᲛᲓᲘᲡ ᲛᲘᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲘ ᲛᲘᲜᲘᲨᲜᲔᲑᲘ ᲓᲦᲔᲗᲐ ᲠᲘᲪᲮᲕᲘᲗ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲝᲛᲐᲪᲘᲚᲔᲑᲘᲗ ᲐᲛᲑᲝᲑᲡ

ჭ ი დ ი ლ ი ცა შ ი

მ ა რ ა დ ღ ა ლ ბ ი ს ს ო ვ ნ ა შ ი

„პი დავით ჯაბიძე, — თქვა ხალხთა მეგობრობის მუზეუმის დირექტორმა თეიმურაზ ბადურაშვილმა, და კედელზე გაკრული უზარმაზარ ფოტოსურათთან შეჩერდა, რომლიდანაც შემოგვიცქერის ახალგაზრდა

მფრინავი, ლეიტენანტი. ფრონტელ კორესპონდენტს იგი აღუბეჭდავს, როგორც კი საპაერო ბრძოლიდან დაბრუნებულა. დავითი თავის „იაყზე" დგას, რომელიც ჯერ არ გაცივებულა შეტაკების შემდეგ. — იქნება, გაგიგონიათ იმ გმირობის ამბავი, რომელიც მან ორმოცდაერთში გამოიჩინა...".

ლენინგრადიდან დიდი მიწისქვეშა მიიწევდნენ უკანასკნელი ეშელონები. პატარა სადგურ მშინსკაიაში ჩარჩა სამგზავრო შემადგენლობა. ფაშისტებმა ის-ის იყო გადაკვრეს სამხრეთისაკენ მიმავალი გზა, და ახლა გამოირკვა, რომ არის შესაძლებლობა მატარებელი გატჩინის გავლით გაგზავნონ. მატარებელში კი იყვნენ ყმაწვილები — ლენინგრადის ბავშვთა სახლების სკოლამდელთა ჯგუფების რვაასი აღსაზრდელი. თბილი, ულრტხლო ამინდი იდგა. ყმაწვილები ვაგონებიდან გამოიყვანეს. მათ ჯერ კიდევ არ ესმოდათ, რომ ირგვლივ ომი მძვინვარეს და მხიარულად თამაშობდნენ. და უცებ ავბედითი ჩრდილი დაიდგა ეშელონს.

...ბომბები სცდებოდა ლინდაგის მარცხნივ, ჭაობში, რამაც საშინელად შეაშინა ბავშვები. მშვიდად, როგორც სასწავლო პოლიგონზე, „ოუნვერსმა" მეორე წრე შემოხაზა და ისევ დაიწყო ირიბში. ახლა მფრინავებმა გაითვალისწინეს ჭარის მიმართულება და უკვე აღარ შეიძლებოდა შეცდომა მოსკოველთა ბომბების დაშვებაში. სულ უფრო ახლოვდებოდა შავი ბომბდაშვნენ... მაგრამ შეშინებულ ბავშვებს, რომლებიც მიწას გაჰკვროდნენ, არც გაუგონიათ ბომბების მზარი გრუხუნი. სად იყო და სად არა, წიფელიარსკვლავიანი „იაკი" გამოჩნდა ცაში სადგურის თავზე. იგი მიუახლოდა ფაშისტურ თვითმფრინავს და ცეცხლი დაუშინა. „ოუნკერსი" ცაში დაიშალა და იმავე ჭაობში ჩავარდა, სადაც ის-ის იყო თავისი ბომბები ჩამოყარა...

ძალიან მალე, მუზეუმის დათვალიერების შემდეგ, გავიცანით დავით ჯაბიძე მოსავლის მხიარულ დღესასწაულზე — თბილისობაზე, გამოჩენ ადამიანთა ღიმილით გამთბარ დღესასწაულზე, როცა ჰაერი გაფლეთნილი იყო შემოდგომის ყვავილთა სურნელით. გარნიზონის ახალგაზრდა მეომრებთან ერთად დავით ჯაბიძე სასოფლო-სამეურნეო გამოფენის პავილიონებს ათვალიერებდა.

— დღეს კვლავ ახალგაზრდად ვიგრძენი თავი, — ღიმილით თქვა ჯაბიძემ, — ხედავთ, რა კაბპანია ყოფილ? გადაეწყვიტე ბიეკბისათვის მეჩვენებინა, რა სიმღერის პატრონი რესპუბლიკა, სადაც ისინი მხედრულ სამსახურს გადიან.

დროს გაუპატარავებია ვეტერანის ნინა საფეთქლები, ნაოჭები მოუმრავლებია სახეზე, მაგრამ მაინც იცნობდით ორმოცი წლის წინანდელი ფოტოსურათით: ისეთივე ახალგაზრდული, ცოცხალი თვალები, ისეთივე ახოვანი, ნაკარჩიგები ტანი ჰქონდა.

— ბატონო დავით, ჩვენ გვინდა გაგისაუბროთ იმ გარდასულ დღეებზე.

— კეთილი, გთხოვთ მობრძანდეთ ჩემთან.

კარი მისმა მეუღლემ და მეგრძოლმა მეგობარმა ანა ვასილის ასულმა გაგვიღო.

— დავითი რადაც შეუძლოდ შეიქნა, — აღელვებით გვითხრა მან. — ულნვერსიტეტშიც არ წასულა: ლექციების წასაკითხად.

— ვერ მოიფარე თავს, გავიცოდი, — თითქოს თავს იმართლებსო, თქვა ოთახიდან გამოსულმა დავითმა. თბილად იყო ჩაცმული, იმ დღეს კი თბილისში მზიანი ამინდი იდგა: ზაფხულ კოსტიუმზე ბეწვის პალტოვერი ჰქონდა გადაკეთებული. — სულ ვერიდები ორპირ ქარს, მეშინია, არ გავიცივდე. — მერე კიდევ ერთი სტუმარი გაგვაცანო:

— იცნობდეთ, ჩემი მეგობარი, არტემ ივანეს ძე აზიროვი, პარტიის თბილისის ოქტომბრის რაიკომის პირველი მდივანი.

ჩვენ იგი ვიცანით. მისი ფოტოსურათიც გაქონდა ნანახი მუზეუმში.

მასპინძელმა კაბინეტში გაგვიყვანა და გვითხრა:

— მაშ ასე, მე თქვენ გისმენთ.

— ჩვენ გვინდა უფრო მეტი შევიტყოთ მფრინავ ჯაბიძეზე, უწინარეს ყოვლისა, რას აკეთებდა ეს მფრინავი ომამდე?

რას აკეთებდა? იყო ჩვეულებრივი სოფლის ბიჭი, ცხოვრობდა პატარა ქართულ სოფელ ჩხარში. ეხმარებოდა მამას ვენახში, ყანაში, პირუტყვის მწყემსვაში. მერე მუშაობდა ტყიბულის მაღაროებში, საღამოობით სწავლობდა. შვიდი თბილისის უნივერსიტეტის ქიმიის ფაკულტეტზე. კომკავშირის მოწოდებით მესამე კურსიდან სტალინგრადის საავიაციო სასწავლებელში წავიდა. ომის დაწყების წინ უკვე მფრინავი იყო და გაიგზავნა 158-ე საავიამანადგურებელ პოლკში, რომელიც ფსკოვის რაიონში იყო განლაგებული. ომის პირველ საათებში პოლკი ღირსეულად დაუხვდა მტერს ლენინგრადის ცაში, სულ მალე კი მისი მეომრების საბრძოლო გმირობაზე მთელი ქვეყანა ალაპარაკდა. სტეფანე ზდოროვცევი, პეტრე ხარტიონოვი, მიხეილ ეკიკოვი თავიანთი ავიაგამანადგურებლებით ტარნავფნენ მტრის ბომბდამშვნებს. ბერძა სავამა ნახა სამარე ესადილიის მეთაურის პეტრე პოკრიშევის იერიშის შემდეგ, რომელიც ჩვენი სამაჯრო ფლოტის ერთ-ერთი ყველაზე სახელმოხვეჭილი ასი გახდა.

ცდილობდა თავის მებრძოლ მეგობრებს არ ჩამორჩენოდა ლეიტენანტი ჯაბიძეც. შნინსკაიას სადგურში ჩამოდებული ფაშისტური თვითმფრინავი მისი უკვე მეზუთე საბრძოლო ნადავლი იყო.

რამდენიმე დღის შემდეგ კი სამი „იაკი", რომლებიც „ესპ" ბომბდამშვნების ესკადრილიას ახლდა, თხუთმეტ „მესერშმიტს" შეხვდა. რგოლის მეთაურმა, ლეიტენანტმა ჩორკოვმა პირველივე ჯერზე ჩამოაგდო ფაშისტური ჯგუფის მეფინავე თვითმფრინავი. ძეერებივით ეკვეთნენ „მესერები" ჯაბიძე სასწრაფოდ გაეშურა მის დასახმარებლად, ჩამოაგდო ერთი „მესერი", მაგრამ ერთი წამით ადრე მტრის ჟუჟი გასცდა მის მოტორსი. ტყვიის ნამსხვრევები მხარში მოხვდა და მარცხენა ფილტვში ჩარჩა. ძალადობლეული მფრინავი გადმოხტა ფეთქებული მანქანიდან ცეცხლის ტრასებით დასერილ ცაში, სადაც ორი „იაკი" განაგრძობდა ჭიდილს ცამეტ „მესერთან".

მაგრამ აი, ერთ-ერთი ფაშისტი გამოვიდა ბრძოლიდან და გრძელი რიგი დაუშინა პარაშუტისტს. ტყვიებმა სულ ახლოს გაიზუზუნა. „მესერი" კვლავ ჩაება ირიშში. ეს იყო სამნილი ცხოველური გართობა — ესროდნენ ცაში გამოკიდებულ კაცს, რომელსაც არ შეეძლო თავი დაეცვა, სრულიად სროლით ეპასუხა.

მოახლოებულმა ფაშისტმა ხელი დაიჭირა გამეტს. მაგრამ იმავე წამს მასსა და პარაშუტისტს შორის გამოჩნდა საბჭოთა ავიაგამანადგურებელი. უმცროსი ლეიტენანტი ნიკოლაზ შიონვილი თავისი მანქანის კორპუსით ჩამოეფარა მებრძოლ მეგობარს...

მიწა კი უკვე ახლოს იყო. პარაშუტი ფიქვის წვერზე გაეგბა. მფრინავს არ ახსოვდა, რამდენ ხანს ეკიდა ხეზე. მხოლოდ მაშინ მოვიდა გონს, როცა ორი პარტიზანი — ყმაწვილი ბიჭი და წვეროსანი ძია ოთხთვალეზე აწვენდნენ.

ბიჭმა სწრაფად დაძრა ცხენები. ისინი მიეროდნენ ბურცობებზე და ხეებებში: გზად შეიძლებოდა გერმანელები შეხვედროდნენ. სწრაფი სვლისაგან, ნჯღრევისაგან დაჭრილი ძალიან ცუდად გახდა, ყელიდან სისხლი ამოხეთქა. გონს თხუთმეტი დღის შემდეგ მოვიდა ლენინგრადის ჰოსპიტალში: პარტიზანებმა მოახერხეს მისი გაგზავნა ფრონტის ხაზს იქით. ათობით ადამიანი იბრძოდა ოფიცრის გადასარჩენად. ჭრაკის შუქზე გაეფეთქებინა სარტლიერიო ცეცხლის წვიმაში ექიმებს მარჯდენიე ოპერაცია გაუკეთეს. საოთახეთან მედდები მორიგეობდნენ. უცნობმა ქალაშვილებმა, რომლებიც თვითონ ძლივს ოდგნენ ფეხზე შიმშილი, თავიანთი სისხლი გაიღეს მფრინავისათვის. შოფერებს სიცოცხლის ყინულოანი გზით, ბომბების გრიალში მიჰყავდათ იგი ზურგზე...

კიდევ რვა თვეს იწვა მფრინავი ჩელიაბინსკისა და ზლატოუსტის ჰოსპიტლებში.

საექიმო კომისიამ გასინჯა ახალგაზრდა კაცი, თავმჯდომარემ თავი გააქნია:

— თქვენ ვერ შეძლებთ ფრენას — სიმაღლე, გაუხშოებული ჰაერი... გაცივდებით — და მოერჩა... შეიგნეთ, ბოლოს და ბოლოს: თქვენ ერთი ფილტვი გაქვთ...

— თქვენ კიდევ ნურავის ნუ ეტყვით, რომ ერთი ფილტვი მაქვს, — სთხოვა მფრინავმა.

ჰოდა, ლეიტენანტი ჯაბიძე მოხვდა „დრაკონის" ავიაგამანადგურებელ კორპუსში. „დრაკონი" კორპუსის მეთაურის გენერალ ე. ი. სავიცკის მოხმობის ნიშანი იყო. ყუბანის ცა მამაცი ავიაგამანადგურებელი მფრინავის მეორე დაბადება გახდა. ყოველდღე ახალ-ახალი ბრძოლები იმართებოდა. იყო სასაკვლო ჭიდილი მტერთან ნოვოროსიისკის, ტერჩის სრუტის, სივაშის და პერეკოპის ცაში.

— შესაძლოა, ჩვენ ვხვდავდით შენს „იაკს" ცაში მეორე მიწის ერთ-ერთი სანგრეთან, —თქვა აზიროვმა, არტილერიის ყოფილმა ოფიცერმა.

— სავსებით შესაძლებელია, — დაუდასტურა დავითმა და გაანგრძრძო: — მფრინავს ძალიან ეშინოდა ზღვაში ჩავარდნის, მან ცურავა არ იცოდა.

მაგრამ უძირო ზღვაზე მეტად ლეიტენანტს გაეცინა ეშინოდა. ბესუნდარე ყირიმის ცაში მფრინავები შიშველ ტანზე გადაცმული კომბინეზონებით დაფრინავდნენ, ჯაბიძე კი სვიტრი ეცვა. მას ახსოვდა ეკიმების ვაფრთხილება, რომლებმაც ხელის ანკაადად. დაბრუნდა, დაწერა საკანდიდატო, შემდეგ სადოქტორო დისერტაცია. ორივე დისერტაცია პარტიის ლენინური ერთგნული პოლიტიკის შემოშვებას მიეძღვნა.

— და მაინც, რა ბედი ეწია იმ რვაას ბავშვს?

— ეშელონმა მშვიდობით ჩაიყვანა ციმბირში, — თქვა დავითმა. — სოფელ ზარიანსკში გაბნეს სა-ბავშვო სახლი. შემდეგ ბავშვებმა მიიგეს მფრინავს „ლენინგრადსკაია პრავდაში" გამოქვეყნებული წერილი, და გიმბართა მიმოწერა. ერთხელ ლექსებიც კი გამოუგზავნეს.

მეცნიერმა წაიკითხა ეს ლექსი და განაგრძო:

— ის ბავშვები გაიზარდნენ. მაგრამ სამავშვო სახლი უწინდებურად არსებობს. მას ასევე უწოდეს კიდევ: ზარიანსკის ლენინგრადის № 1 სბავშვო სახლი. მისი პატარა აღსაზრდელები წერილებს სწერენ მფრინავს. ამ ცოტა ხნის წინათ სტუმრადაც მიეპატიჟეს...

— რამხელა ამბავია! — წამოძახა რაიკომის მდივანმა აზიროვმა. — ქართველმა მფრინავმა მამაცურად დაიცვა რვაასი ლენინგრადელი ბავშვი. ეს ფაქტიდან რიდი კითხულობ, დავით, უნივერსიტეტი ლექციებს საბჭოთა ხალხების მეგობრობაზე.

საუბარმა გვიანობამდე გასტანა, გამომშვიდობებისას დავითმა გეითხრა:

— შემიიარეთ, როცა დრო გექნებათ. — და კარებამდე მიგვაცილა...

ვაპირებდით შევლას. დავურეკეთ შინ. ვიღაცამ გვიპასუხა:

— დავით ვასილის ძე აღარ არის. ვეღარასოდეს ვეღარ მოვა ტელეფონთან...

ყურმილში გულისცემასავით გასისმა ხმირი ზუმერი...

მიდიან ვეტერანები; მიდიან დროზე ადრე, ვიდაზე ადრე. მათ კი ჯერ უნდა ეცოცხლათ და ეცოცხლათ. ემუშავათ და ეხართ...

მაგრამ ცოცხლობს ლენინგრადი, ცოცხლობენ განაღლებული მინსკი და ვარშავა, რომელთა კედლებთან იბრძოდა მფრინავი ჯაბიძე. ცოცხალია რვაასი კაცი იმ ეშელონიდან, რომელიც მან გადაარჩინა, ცოცხლები არიან მათი შვილები, შვილიშვილები. მუშობს ასობთი სპეციალისტი, რომლებსაც პროფესორი ჯაბიძე ასწავლიდა დიად, ყოვლისმძლე მოძღვრებას — მარქსიზმ-ლენინიზმს. და, მაშასადამე, სამუდამოდ დარჩება ქვაღი ეკთილი, რომელიც მფრინავმა ჯაბიძემ გაავლო ცაზე, შინსკაიას სადგურის თავზე, ქეთილი ქვალი, რომელიც მან დატოვა დედამიწაზე.

გ. ლეგანიძე,
ი. შატუნოვსკი,
(„პრავდის" ხეიც. კორ.).
„პრავდა", 1982 წ. 19, XII.

ეძღვნება სახელოვან ფარიოს

გამოფენა ...ა. ...ის დასტამბა პლაკატების ახალი სერიები და კომპოზიტები, რომლებიც სსრ კავშირის მექმნის 60 წლისთავს ეძღვნება. ისინი ასახავენ სსრ კავშირის შექმნის მსოფლიო-ისტორიულ მნიშვნელობას, ჩვენი მრავალეროვანი სამშობლოს ძმურ მეგობრობას, შესანიშნავ წარმატებებს, რომლებიც საბჭოთამ მოიპოვა ლენინური ეროვნული პოლიტიკის განხორციელების მეოხებით.

ერთ-ერთი სიახლეთაგანია კომპოზიტი „საბჭოთის პლაკატები". აქ წარმოდგენილია მოკავშირე რესპუბლიკების წმიდაყინ გრაფიკოსთა ნაწარმოებები 1918 წლიდან დღემდე. ფურცლები თვალსაჩინოდ ასახავენ სოციალისტური სახელმწიფოს ჩამოყალიბებისა და განვითარების ძირითად ეტაპებს.

სერია „ოდიდე მარდ, ჩემო სამშობლოვ!" ასახავს სსრ კავშირის ხალხთა ძმურ ოჯახში მოკავშირე რესპუბლიკების ეკონომიკურსა და სულიერ აყვავებას, პარტიისა და ხალხის ურღვევ ერთიანობას, მუშათა კლასის, კოლმეურნე გლეხობის, ინტელიგენციის განუყრელ კავშირს.

ამავე თემას ეძღვნება პლაკატების კომპლექტი „ხალხთა ლენინური მეგობრობა".

„აღმშენებლობისა და მშვიდობის ლენინური კურსით" — ამ სერიის პლაკატები აშუქებენ პარტიისა და სახელმწიფოს პოლიტიკას, რომლის მიზანია ქვეყანად მშვიდობის განმტკიცება. (საკ.ინ.კორ.).

ა. ი. ვეფხვაძე

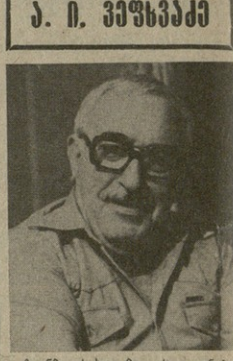

ჩვენმა სახეობამ ხელოვნებამ დიდი დამაკლისი განიცადა. გარდაიცვალა რესპუბლიკის დამსახურებული მხატვარი, სსრ კავშირის სახელმწიფო პრემიის ლაურეატი ალიქსი ივანეს ძე ვეფხვაძე.

ა. ი. ვეფხვაძე დაიბადა 1921 წელს ქალაქ თბილისში გამორჩეული მხატვრის ივანე ვეფხვაძის ოჯახში. დაწყებითი განათლება თბილისის სამხატვრო სასწავლებელში მიიღო, სადაც 1936-41 წლებში ჩინებული პედაგოგების ბ. შებუევის და ვ. შერპილოვის ხელმძღვანელობით დაეუფლა მხატვრობის საფუძვლებს.

1941 წელს ა. ვეფხვაძე თბილისის სახელმწიფო სამხატვრო აკადემიაში შედის, მაგრამ არ ამთავრებს მას და სწავლას ლენინგრადის ი. რეპინის სახელობის ფერწერის, ქანდაკების და არქიტექტურის ინსტიტუტში განაგრძობს ბატალური ფერწერის განხორციელებას. აქ მისი უშუალო ხელმძღვანელი პროფესორი ო. ფრუნცი იყო.

1948 წელს ა. ვეფხვაძის სადიპლომო ნაშუშეური, ფართო ბატალური სურათი „პეტრე ბაგრატიონი ბოროდინოს ველზე" საგამოცდო კომისიამ „ფრიადზე" შეაფასა. ამკამად ეს ტილო მოსკოვის პანორამის მუზეუმის „ბოროდინოს ბრძოლის" მშენებლობა, მისი ერთ-ერთი ვარიანტი კი ლენინგრადის სამხედრო-სამედიცინო მუზეუმის ექსპოზიციაშია დაცული.

სამშობლოში დაბრუნების პირველი წლებიდანვე ა. ვეფხვაძე აქტიურად ჩაება ქართველი მხატვართა შემოქმედებითის და საზოგადოებრივ ცხოვრებაში. იგი შედის მხატვართა კავშირის რიგებში, მას ირჩევენ მხატვართა კავშირის გამგეობის წევრად. იგი სისტემატიურად მონაწილეობს რესპუბლიკურ და საკავშირო სახატვრო გამოფენებში. პარალელურად ა. ვეფხვაძე პედაგოგიურ მოღვაწეობას ეწევა თბილისის სახელმწიფო სამხატვრო აკადემიაში ფერწერის კათედრაზე.

1949 წელს ა. ვეფხვაძე მუშაობას იწყებს დიდი ზომის ფერწერულ სურათზე „ი. ბ. სტალინის გასახლება ბათუმიდან 1903 წელს". ამ ნაწარმოების შექმნისათვის ა. ვეფხვაძეს სახელმწიფო პრემია მიენიჭა.

ნაყოფიერად მუშაობდა ა. ვეფხვაძე გრაფიკის დარგშიც. მას არაერთი წიგნი და სამავშვო ჟურნალი გაუფორმებია მხატვრულად. მაგრამ ა. ვეფხვაძის ფთაგონება ძირითადად მაინც ფერწერა იყო. ა. ვეფხვაძე ალეგორიულ ფერწერული სურათებისა „მზე ჩვენთანაც ამოვა", „დიდი პოეტი" (რომელიც მხატვარმა რუსთაველის იუბილეს უძღვნა), „ბეჭა ოპიზარი", „ვეფ-ფშაველ", „საიათნოვა", მანვე შექმნა საქართველოს ისტორიული წარსულისადმი მიძღვნილი სურათების სერია.

თავისი ენერგიული ბუნებით, ნათელი იუმორით ა. ვეფხვაძე თავის გარშემო მოდგმ ქმნილ ყოფილ ბალისიან ატმოსფეროს, იმსახურებდა კოლეგების, მეგობრების სიყვარულსა და პატივისცემას. ასეთივე დარჩება იგი ჩვენს მეხსიერებაში.

საქართველოს სსრ კულტურის სამინისტრო; საქართველოს მხატვართა კავშირი.

რედაქტორი
გ. ბედნეიშვილი.

„კომუნისტის" ფოტოკონკურსი

დილა სვანეთის მთებში

ს. კილაძის ფოტო.

ᲧᲐᲑᲐᲮᲘ

ᲯᲘᲚᲓᲝᲔᲑᲘ ᲚᲘᲠᲡᲔᲣᲚᲗ

სსრ კავშირის ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის მოწვევით მოსკოვში მყოფმა საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის პრეზიდენტმა ხ. ა. სამარანჩმა ოლიმპიურ მოძრაობაში მოპოვებული დამსახურებისათვის ოლიმპიური ორდენები გადასცა საბჭოთა ტანმოვაჯაჭიებს ელენე მუხინასა და ლუდმილა ტურიშევას. მსოფლიოში პოკეის განვითარებაში შეტანილი წვლილისათვის პრეზიდენტმა სსრ კავშირის ჰოკეისტთა ფედერაციი საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის სპატენი ვიმპელით დააჯილდოდა.

მ. ᲒᲔᲠᲣᲐᲨᲕᲘᲚᲘ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲩᲔᲛᲞᲘᲝᲜᲘᲐ

ᲒᲐᲡᲣᲚᲘ კვირას თბილისის სპორტის სასახლეში გაიმართა საქართველოს ამაღლებული პირველობა ქართულ ჭიდაობაში. საქართველოს ფალავნის სახელის მოსაპოვებლად ერთმანეთს შეეჯიბრნენ თბილისელი, ქუთაისელი, მცხეთელი, გორელი, თელაველი, კასპელი, ქარელელი, ახმეტელი, საგარეჯოელი და ხაშურელი ახალგაზრდები. თბილისსა და საქართველოს რაიონებმა დააწესეს სახელოვან ქართველ ფალავანთა სახელობის პრიზები.

სპორტის სასახლეში მისულმა მაყურებელმა, რომელთა შორის რაიონებიდან ჩამოსულიც ბევრი იყო, ქართული ყოფის ელემენტებით სავსე თეატრალიზებულ-სპორტული სანახაობა — ლაბი, ცეკვა-სიმღერა და დიდ-პატარის ჭიდაობა იხილა. ამის გამო მარილაც დიდი მადლობა ეთქმოთ შეკიბრების ორგანიზატორებსა და სასახლის დირექციას.

ასპარეზობა ოთხ წონითს კატეგორიაში გაიმართა. საშუალო წონაში ყველას აჯობა თელაველმა გ. ჭელაურმა. ფინალში მან თბილისელი გ. გუგავა დამარცხა. გამარჯვებულმა ახზორ კიკანის პრიზი მიიღო, გუგავას კი შაშო ვერელის პრიზი გადაეცა.

ქვეძმეი წონითს კატეგორიაში გაიმარჯვა თელაველმა გ. ბაბალაშვილმა. მას ზაქრო ბაკურაძის პრიზი გადასცეს. მეორე ადგილზე გამოსული გორელი მოკიდავე ჯ. მკედლიშვილი კოსტა მაისურაძის პრიზით დაჯილდოვდა.

მძიმე წონაში ბორბალი მოპოპოა თბილისელმა ტ. მუთთიშვილმა. მას დავით ხიზამბარიანის პრიზი გადაეცა. ფინალში მის მეტოქეს ახმეტელ ნ. დავთაშვილი კალა ა ელენ გლდანელის პრიზი ერგო.

უმძიმეს წონითს კატეგორიაში გაიმარჯვა ახალგაზრდა ქარელელმა ოთხეფანე მ. ბერუაშვილმა, ორმეტსაც სპორტის მოყვარულნი კარგად იცნობენ როგორც ძიუდოისტს. მან ირსენ მეკოკეშვილის პრიზი მოიპოვა. მის მეტოქეს კალ ა ელენ ა. ყურაშვილს იაკობ ეგნატაშვილის პრიზი გადაეცა.

ამსოლუტური ჩემპიონის გამოსავლენებლად გამარჯვებულნი ერთ-ერთ ოთხეული ნახევარფინალის წესით დაწყვილდა. ჭეველაურმა მოუგო ბაბალაშვილს, ბერუაშვილმა კი მუთთიშვილს. ასე რომ ფინალში ერომანეთს საშუალო და უმძიმესი წონების მოჭიდავეები შეეხვეწნენ. ბერუაშვილს გაეცილებით მოუბეჭი მეტოქის წუთ-ნახევარში სუფთად დამარცხება არ გაძლეულია.

ამრიგად, საქართველოს 1982 წლის ფალავანი მალხაზ ბერუაშვილი. მას სანდრო კანდელაკის პრიზი გადაეცა. გ. ჭეველაური ნეტარ ესეიუს პრიზით დაჯილდოვდა.

თ. მიგრიაული.

42-Ე ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲘᲠᲝ...

ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘ გრძელდება მოჭადრაკეა ქალთა 42-ე საკავშირო ჩემპიონატი. მეათე ტურში აზმარეშოვამ დაამარცხა კოლოვასკაია, ეპშტეინმა — ფერეიელი, ლატნსკაიამ — ჩეზოვა. ტატიანეკო და ფათალიბეკოვა დაზაფდნენ. გადაიდო ხუგაშვილ-ჩელუშკინის, გურიელ-არაბაშიანის, ი ო სელიან-მიზოგინის, ლელუშკ-კულიკოვა ს ა და ზაიცევა-პიარნპუის პარტიები. მეთერთმეტე ტურში აზმარეშოვამ მოიგო იოსელიანის, მიზოგინამ — ლელუშეს, ჩელუშკინამ — გურიელს. ყაიმზე შეთანხმდნენ ფერეიელი და ზაიცევა. გადადიო ჩეზოვა-ხუგაშვილის, პიარნპუოლატენსკაიას, ფათალიბეკოვა-ეპშტეინის, კულიკოვა-ტატიორუნკოსა და არაბაშია-კოზლოვსკაიას პარტიები.

მეთორმეტე ტურის წინ აზმარეშოვას 7,5 ქულა ჰქონდა, იოსელიანს და ჩელუშკინას — 6,5-6,5 (თითო გადადებული პარტია), ეპშტეინს — 6 (2), ლატნსკაიას — 6 (1), მიზოგინას და ფათალიბეკოვას — 5,5-5,5 (თითო), გურიელს — 5 (1), არაბაშიას და პიარნპუეს — 4,5-4,5 (2-2), ზაიცევას და კოზლოვსკაიას — 4,5-4,5 (თითო), ეკიკოვს — 4,5, ტატიორენკოს, ჩეზოვას და ხუგაშვილს — 3,5-3,5 (თითო), ლელეჩუს — 3,5, კულიკოვას — 3(2).

ᲨᲔᲛᲔᲜᲐᲮᲕᲔᲚᲘ ᲡᲐᲚᲐᲠᲝᲔᲑᲘ 60 ᲬᲚᲘᲡᲐᲐ

ᲡᲐᲘᲛᲔᲓᲠᲝ, ᲛᲝᲮᲔᲠᲮᲔᲑᲣᲚᲘ

ᲡᲐᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲝ შემნახველი სალაროები რუსეთის სფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილებით 1922 წლის დეკემბრის დამლევს შეიქმნა. საქართველოში პირველი ასეთი სალარო გაიხსნა 1923 წელს ქუთაისში, შემდგ კი თბილისსა და რესპუბლიკის სხვა დიდ ქალაქებში. მომდევნო წლისათვის რესპუბლიკაში 11 შემნახველი სალარო და 5 ათასი მეანაბარე იყო.

1931-32 წლებში შესამჩნევად გაიზარდა შემნახველი სალაროების მუშაობის მოცულობა და მასშტაბები. სახელმწიფო სეიხმი დიდი ოდენ შეისრულა მოსახლეობის ფულადი რესურსებია მობილიზაციაში ქვეყნის სახალხო შეურნეობის შემდგომი განვითარებისათვის. ეკონომიკის ზანუხრელი აღმავლობა შესაძლებელი გახდა მთელი ძალებისა და სახსრების მობილიზაციით, რაც კარგად ესმოდათ ჩვენნ ქვეყნის მშრომელებს. ისინი არა მარტო თავდადებით შრომობდნენ, არამედ თავიანთ ბირად დანაზოგებსაც არ იშურებდნენ და აქტიურად აწერდნენ ხელს სახელმწიფო სესხზე.

პირველ ხუთწლეულში სესხის შემოსავლად შედიოდნა თანხა, რომელიც მაგნიტოგორსკის სამეტალურგიული კომბინატის ღირებულებას აღემატებოდა. იმ სახსრებით, რომლებიც მშრომელებმა სესხის სახით სახელმწიფოს მეორე ხუთწლედში მისცეს, შეიძლებოდა აშენებულიყო 22 ისეთი საწარმო, როგორიც არის გორკის ავტოქარხანა.

ამავე პერიოდში შემნახველმა სალაროებმა დაიწყეს ოპერაციები დამატებითი სესხების გაცემაზე სასოფლო, საქალაქო, რაიონული საბჭოების აღმასკომებისათვის, აგრეთვე კოლმეურნეობებისათვის. შემნახველი სალაროების ავტორიტეტი და ნდობა ყოველწლიურად იზრდებოდა.

სამამული ომის წლებში სამხედრო დანაზარჯების დასაფინანსებლად საჭირო გახდა დიდძალი სახსრების გაღება, ეს მაშინ, როცა ბიუჯეტის შემოსავალმა სამოქალაქო პროდუქციის წარმოებისა და რეალიზაციის შემცირების შედეგად მკვეთრად იკლო.

ზალზი დიდი პატრიოტული გრძნობითა ეხმარებოდა სახელმწიფოს.

საშემნახველო საქმის შემდგომი განვითარებისა და მოსახლეობის, ორგანიზაციებისა და დაწესებულებების საკასო-სალაროო მომსახურების გაუმჯობესების მიზნით 1963 წლის 1 იანვრიდან შემნახველი სალაროების სისტემა გადაეცა სსრ კავშირის სახელმწიფო ბანკს.

შემნახველი სალაროების მიერ ანაბრებით მოზიდულ სახსრებს იყენებენ სასესხო ფონდის შესაკრეფლად. დღეისათვის რესპუბლიკის შემნახველ სალაროებში ირიცხება 2,162 ათასი ანგარიში ანაბრებზე. რესპუბლიკის ყოველი მესამე მეხოვრები არის შემნახველი სალაროს მეანაბრე.

სახელმწიფო სესხის ობლიგაციების რეალიზაციისა და ფულისა და ნივთების ლატარიის ბილეთების გაყიდვის შედეგად შორაშ რესპუბლიკის შემნახველ სალაროებში შემოვიდა მილიონობით მანეთი.

1974 წელს შემნახველი სალაროები შეუდგნენ მოსახლეობაში ხელმოწერით გავრცელებული სესხის დაფარვას. დღეისათვის მთლიანად დაფარულია 1947-1950 წლებში გამოშვებული ობლიგაციები, მომდინარე წლის 17 დეკემბერს დაიწყო 1951 წელს გამოშვებული ობლიგაციების დაფარვა.

შემნახველი .სალაროების მრავალმხრივი მომსახურებით სარგებლობს თითქმის ყოველი ოჯახი, 1982 წლის 1 იანვისისათვის 223 საწარმოს 54.977 მუშა და მოსამსახურე, აგრეთვე 7 კოლმეურნეობის 8.705 წევრი ხელფასს შემნახველი სალაროების მეშვეობით იღებდა. ამან მოსახლეობისათვის გაუკვეული ხელსაყრელი პირობები შექმნა. მათ შეუძლიათ თავიანთი ხელფასი მიიღონ ნებისმიერ დღეს, ეს არის აუცილებელი მთელი თანხის აღება, ხელფასის ნაწილი დანაზოგის სახით შეიძლება დარჩეს საშემნახველო წიგნაკზე.

დიდი მუშაობაა გაწეული მოსახლეობისაგან სხვადასხვა სახის გადასახადების მიღებისათვის; დღეისათვის რუსთავსა და ბათუმში კომუნალური გადასახადების მიღება წარმოებს ერთიანი საგადასახადო დოკუმენტით. უფრო ინტენსიურად ინერგება მეანაბრეთა დავალებით კომუნალური და სხვა გადასახადების ერთფრფოული და ბრალჯერადი უნაღდო ანგარიშსწორების ფორმები.

მასობრივი ხასიათისაა სსრ კავშირის საპრომშრომსალაროების საანგარიშსწორო ბაგშვო სახლი. შემდეგ ბავშვებმა მიიგეს მფრინავს „ლენინგრადსკაია პრავდაში" გამოქვეყნებული წერილი, და გიმბართა მიმოწერა. ერთხელ ლექსებიც კი გამოუგზავნეს.

მეცნიერმა წაიკითხა ეს ლექსი და განაგრძო:

— ის ბავშვები გაიზარდნენ. მაგრამ სამავშვო სახლი უწინდებურად არსებობს. მას ასევე უწოდეს კიდევ: ზარიანსკის ლენინგრადის № 1 სბავშვო სახლი. მისი პატარა აღსაზრდელები წერილებს სწერენ მფრინავს. ამ ცოტა ხნის წინათ სტუმრადაც მიეპატიჟეს...

— რამხელა ამბავია! — წამოძახა რაიკომის მდივანმა ბ. ...ომ. — ქართველმა მფრინავმა მამაცურად დაიცვა რვაასი ლენინგრადელი ბავშვი. ეს ფაქტიდან რიდი კითხულობ, დავით, უნივერსიტეტი ლექციებს საბჭოთა ხალხების მეგობრობაზე.

საუბარმა გვიანობამდე გასტანა, გამომშვიდობებისას დავითმა გეითხრა:

— შემიიარეთ, როცა დრო გექნებათ. — და კარებამდე მიგვაცილა...

ვაპირებდით შევლას. დავურეკეთ შინ. ვიღაცამ გვიპასუხა:

— დავით ვასილის ძე აღარ არის. ვეღარასოდეს ვეღარ მოვა ტელეფონთან...

ყურმილში გულისცემასავით გასისმა ხმირი ზუმერი...

მიდიან ვეტერანები; მიდიან დროზე ადრე, ვიდაზე ადრე. მათ კი ჯერ უნდა ეცოცხლათ და ეცოცხლათ. ემუშავათ და ეხართ...

მაგრამ ცოცხლობს ლენინგრადი, ცოცხლობენ განაღლებული მინსკი და ვარშავა, რომელთა კედლებთან იბრძოდა მფრინავი ჯაბიძე. ცოცხალია რვაასი კაცი იმ ეშელონიდან, რომელიც მან გადაარჩინა, ცოცხლები არიან მათი შვილები, შვილიშვილები. მუშობს ასობთი სპეციალისტი, რომლებსაც პროფესორი ჯაბიძე ასწავლიდა დიად, ყოვლისმძლე მოძღვრებას — მარქსიზმ-ლენინიზმს. და, მაშასადამე, სამუდამოდ დარჩება ქვაღი ეკთილი, რომელიც მფრინავმა ჯაბიძემ გაავლო ცაზე, შინსკაიას სადგურის თავზე, ქეთილი ქვალი, რომელიც მან დატოვა დედამიწაზე.

გ. ლეგანიძე,
ი. შატუნოვსკი,